

ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΡΑΝΤΑΡ

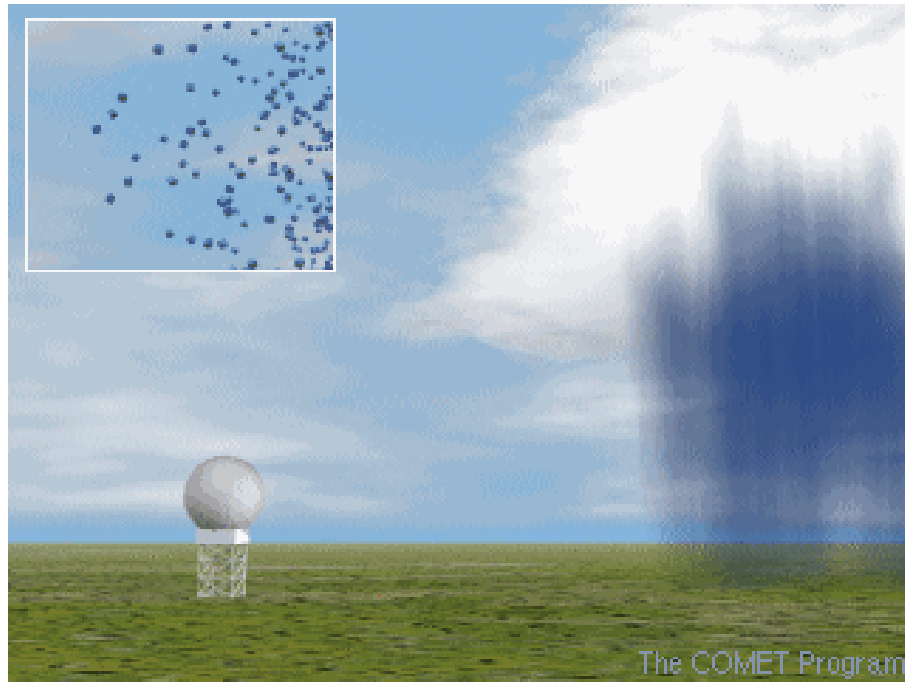
Radio Detection And Ranging

ραντάρ → μετάδοση, διάδοση, σκέδαση και λήψη ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων

- Η πρώτη επιστροφή ραδιοκύματος: Appleton and Barnett (1925).
- Ανάπτυξη μικρού μήκους κύματος ραντάρ με κατευθυνόμενες κεραίες: 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο.
- Πρώτες μετρήσεις βροχής με ραντάρ (Marshall et al., 1947; Wexler, 1947).

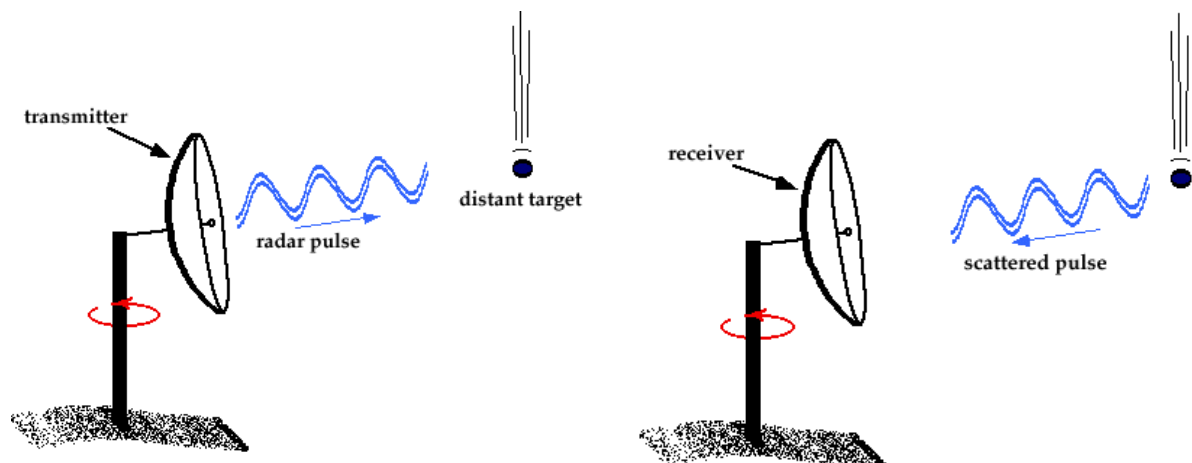
<i>Ζώνη συχνότητας</i>	<i>Συχνότητα</i>	<i>Μήκος κύματος</i>
HF	3-30MHz	10-100m
VHF	30 - 300 MHz	1-10 m
UHF	300 MHz - 1 GHz	30 cm -1 m
L	1- 2 GHz	15 - 30 cm
S	2-4 GHz	8-15cm
C	4-8 GHz	4-8 cm
X	8-12 GHz	2.5-4 cm
Ku	12-18 GHz	1.7-2.5 cm
K	18-27 GHz	1.2-1.7 cm
Ka	27-40 GHz	7.5 mm-1.2 cm
mm	40-300 GHz	1-7.5 mm

κύματα → συχνότητα f και μήκος κύματος λ : $f=c/\lambda$
αλληλεπιδρούν με τα υδρομετέωρα

Σκέδαση

Οπισθοσκεδαζόμενη ενέργεια → διηλεκτρικές ιδιότητες σκεδαστή και προσανατολισμό, σχήμα και μέγεθος (κλάσμα του μήκους κύματος προς το μέγεθος του σκεδαστή)

■ Κεραία: χαρακτηρίζεται από την απολαβή της.

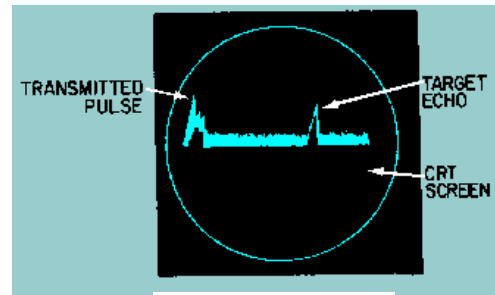
■ Απολαβή κεραίας = πηλίκο της εκπεμπόμενης ισχύος προς συγκεκριμένη διεύθυνση προς την ισχύ που θα παρήγαγε μία φανταστική κεραία που θα εξέπεμπε ισότροπα προς όλες τις διευθύνσεις.

■ Για συγκεκριμένο μήκος κύματος η δέσμη του ραντάρ είναι τόσο πιο λεπτή και η χωρική διακριτικότητα τόσο καλύτερη όσο η κεραία είναι μεγαλύτερη

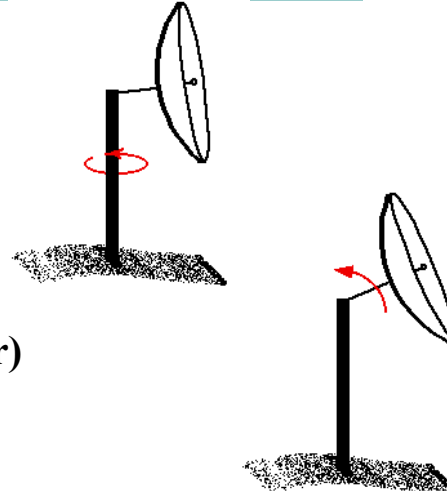
(για $\lambda = 5 \text{ cm}$ και για δέσμη 1° → κεραία διαμέτρου 5 m)

Σύστημα ενδείκτη ραντάρ

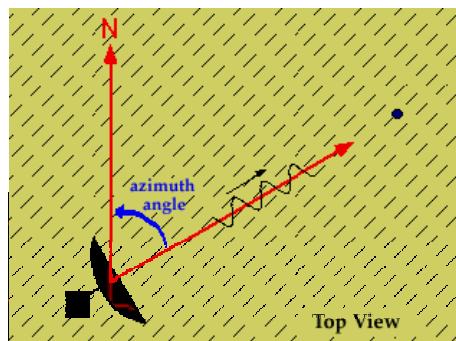
SCOPE A

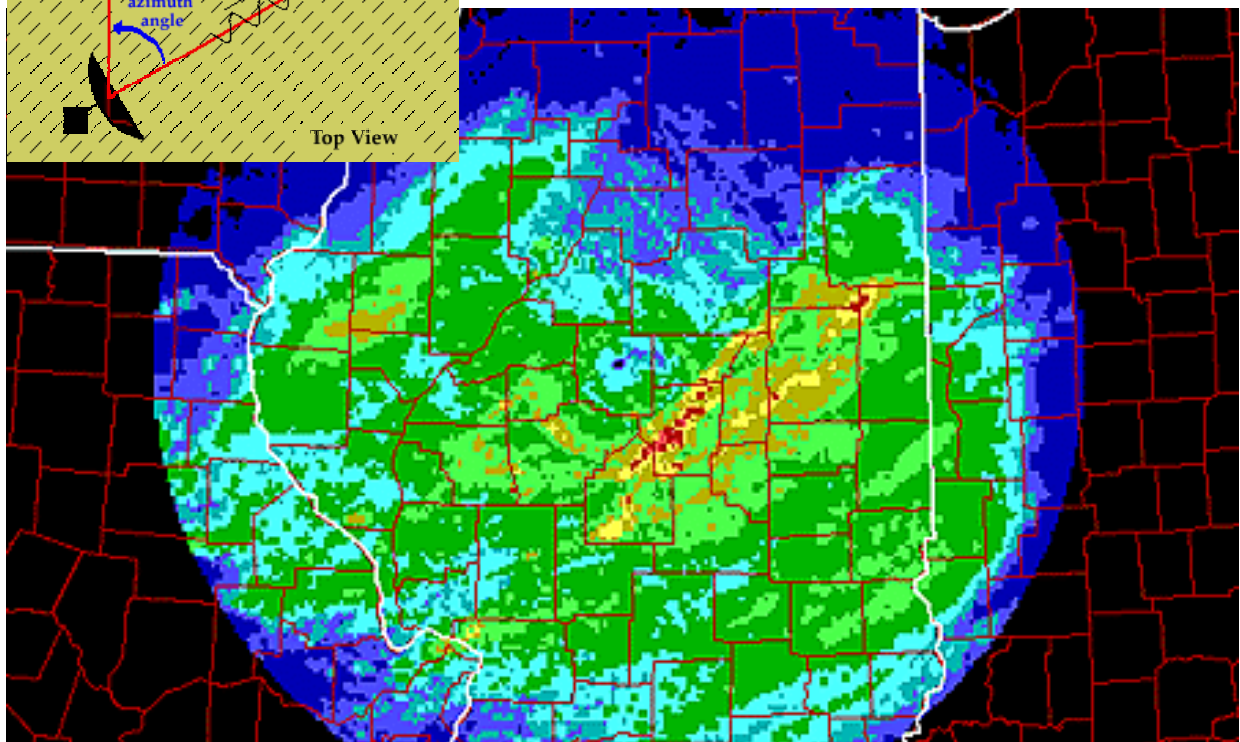
PPI (Plan Position Indicator)

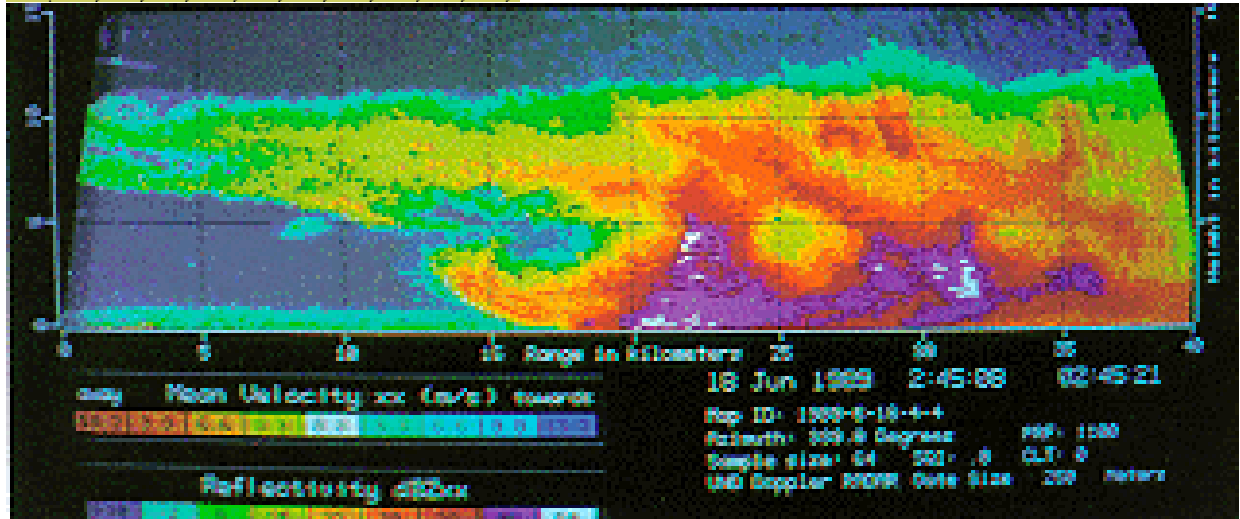

RHI (Range Height Indicator)

PPI – Plan Position Indicator

Σκέδαση

Οπισθοσκεδαζόμενη ενέργεια → διηλεκτρικές ιδιότητες σκεδαστή και προσανατολισμό, σχήμα και μέγεθος (κλάσμα του μήκους κύματος προς το μέγεθος του σκεδαστή)

Διατομή οπισθοσκέδασης σ (backscattering cross section)

ισοδύναμη επιφάνεια που θα χρειαζόταν από ένα ισότροπο σκεδαστή για να επιστρέψει στον δέκτη την ισχύ που πράγματι λαμβάνεται.

- **οπτική περιοχή σκέδασης** : $D/\lambda \gg 1 \rightarrow \sigma \sim$ επιφάνεια που δέχεται τη δέσμη του ραντάρ.
- περιοχή σκέδασης Rayleigh : $D/\lambda \ll 1 \rightarrow \sigma \sim D^6$
- **περιοχή σκέδασης Mie** : $\rightarrow \sigma$ μεταβάλλεται κατά σύνθετο τρόπο σε συνάρτηση με το μήκος κύματος και το μέγεθος των σωματιδίων που βρίσκονται στο μέσο

Ανακλαστικότητα

Ανακλαστικότητα ραντάρ, η : ολική διατομή οπισθοσκέδασης στην μονάδα του όγκου.

$$\eta(cm^{-1}) = \frac{\sum \sigma_i}{V} = \frac{\pi^5 |K|^2}{\lambda^4} \int_V N(D) D^6 dD = 10^{-12} \frac{\pi^5 |K|^2}{\lambda(cm)^4} Z(mm^6 m^{-3})$$

(αν ισχύει η προσέγγιση Rayleigh)

V : στοιχειώδης όγκος παρατήρησης,

$|K|^2$ η διηλεκτρική σταθερά (=0.92 για το νερό σε υγρή φάση, =0.18 για τον πάγο),

Z ο παράγοντας ανακλαστικότητας που μετράται σε $mm^6 m^{-3}$

Εξίσωση Ραντάρ

$$P_{\Lambda} = P_E \frac{G^2 \lambda^2 \sigma}{64 \pi^3 R^4}$$

P_{Λ} είναι η λαμβανόμενη ισχύς

P_E είναι η εκπεμπόμενη ισχύς

G η απολαβή της κεραίας

σ διατομή οπισθοσκέδασης

λ μήκος κύματος

R απόσταση

$$P_{\Lambda} = C |K|^2 Z / R^2$$

Παράγοντας Ανακλαστικότητας

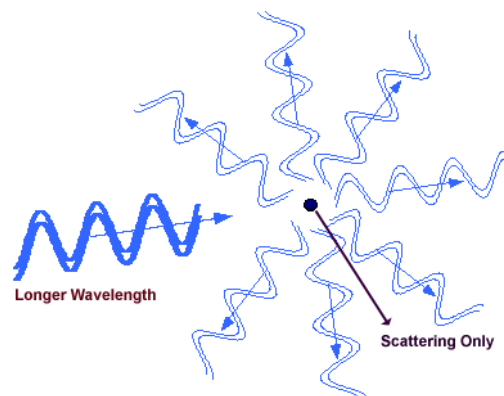
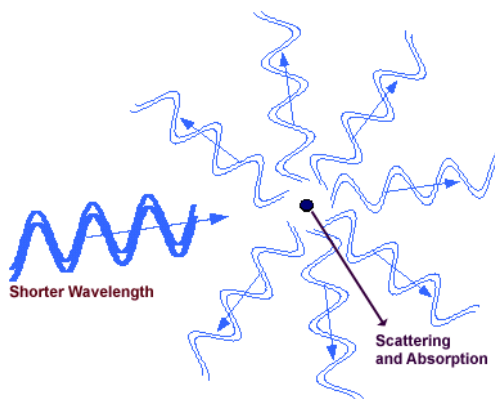
$Z=10^{-1} \text{ mm}^6 \text{ m}^{-3}$ για ασθενή βροχή $Z=10^{+7} \text{ mm}^6 \text{ m}^{-3}$ για έντονη χαλαζόπτωση

$$Z(\text{dBZ}) = 10 \log_{10} [Z(\text{mm}^6 \text{m}^{-3})]$$

$$Z(\text{dBZ}) = 10 \log_{10} \left[C \frac{R^2}{|K|^2} P_{\Lambda} \right]$$

Εξασθένηση

dB/km τόσο πιο έντονη όσο μικρότερο είναι το μήκος κύματος

ατμοσφαιρικά αέρια
οι μικρές σταγόνες βροχής
τα σταγονίδια νεφών

→ εξασθένηση λόγω απορρόφησης

μεγάλες σταγόνες βροχής
το χιόνι
το χαλάζι

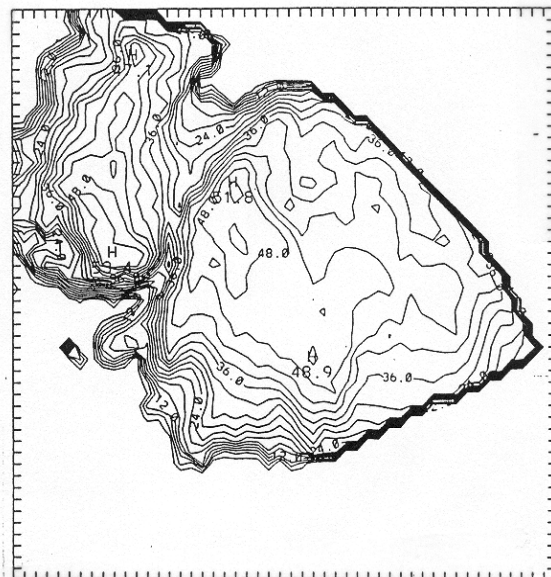
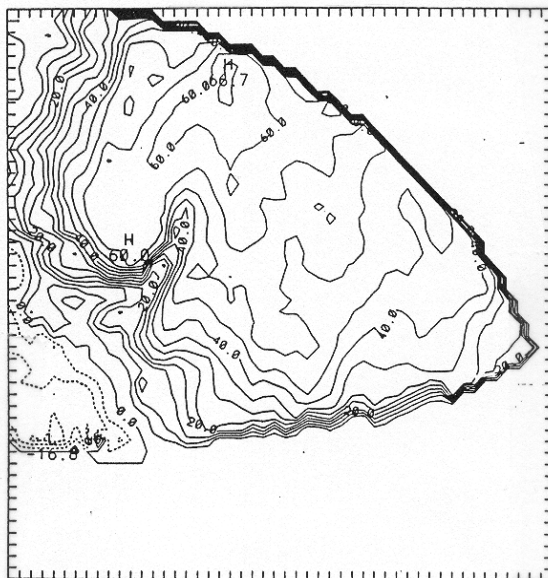
→ εξασθένηση λόγω απορρόφησης
και σκέδασης

Εξασθένηση

Για $\lambda < 10$ cm εξασθένηση από την βροχή και τα νέφη λαμβάνεται υπόψη, σημαντικότερη για $\lambda = 3$ -1 cm.

Εξασθένηση ($\lambda = 3$ cm) = 6 x εξασθένηση ($\lambda = 5$ cm)
= 40 x εξασθένηση ($\lambda = 10$ cm)

Ρυθμός Εξασθένησης K_r (dB/km)	Μήκος κύματος λ (cm)
$0.000343 R^{0.97}$	10
$0.0018 R^{1.05}$	5
$0.01 R^{1.21}$	3.2

Πεδίο ανακλαστικότητας (α) από το Ραντάρ CP2 του NCAR στα 10cm και (β) από το ραντάρ NOAA-D στα 3 cm που σκοπεύουν το ίδιο φαινόμενο

Χρήση ραντάρ για μέτρηση βροχής

Ο παράγοντας ανακλαστικότητας
συνδέεται με τον **ρυθμό βροχόπτωσης** :

$$Z = 200R^{1.6}$$

Χιόνι : βασική διαφορά ανάμεσα στο χιόνι και στην βροχή είναι ότι $|K|^2$ για τον πάγο είναι πιο μικρή από ότι για το νερό. Το οπισθοσκεδαζόμενο σήμα από ένα πληθυσμό υδρομετεώρων πάγου (χιόνι, χαλάζι) είναι κατά 7 dBZ ασθενέστερο από αυτό που θα έδινε μια κατανομή σωματιδίων νερού του ίδιου όγκου και μάζας.

Χαλάζι : αποτελείται από υδρομετέωρα πάγου με $D > 5$ mm. Πρακτικά, πάνω από τα 55 dBZ η παρουσία χαλαζιού είναι σχεδόν βέβαιη.

Χρήση ραντάρ για μέτρηση βροχής

Ψιχάλα:

$$Z=140 R^{1.5}$$

Στρωματόμορφη βροχή

$$Z=200 R^{1.6}$$

Ορογραφική βροχή

$$Z=31 R^{1.71}$$

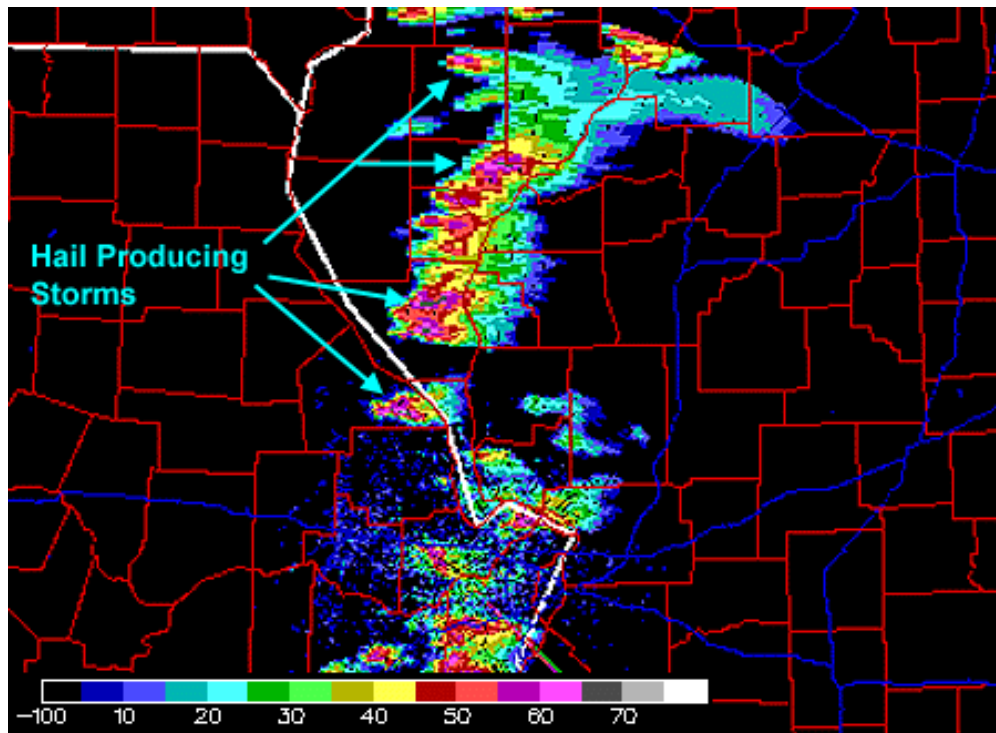
Καταιγίδα

$$Z=500 R^{1.5}$$

Νιφάδες χιονιού

$$Z=1780 R^{2.21}$$

ΧΑΛΑΖΙ : περιοχές με υψηλή ανακλαστικότητα

Τιμές Ανακλαστικότητας > 60 dBZ

Ραντάρ πολλαπλής πολικότητας

πόλωση των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων ➔ σχήμα, μέγεθος, κατεύθυνση και φύση των υδρομετεώρων

όταν η διάμετρος των σταγόνων βροχής αυξάνεται, οι σταγόνες πλαταίνουν (γίνονται ελλειψοειδείς) με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν πιο μεγάλη ανακλαστικότητα σε οριζόντια πόλωση από ότι σε κατακόρυφη.

Διαφορική ανακλαστικότητα Z_{DR} :

$$Z_{DR}(dBZ) = Z_{HH}(dBZ) - Z_{VV}(dBZ)$$

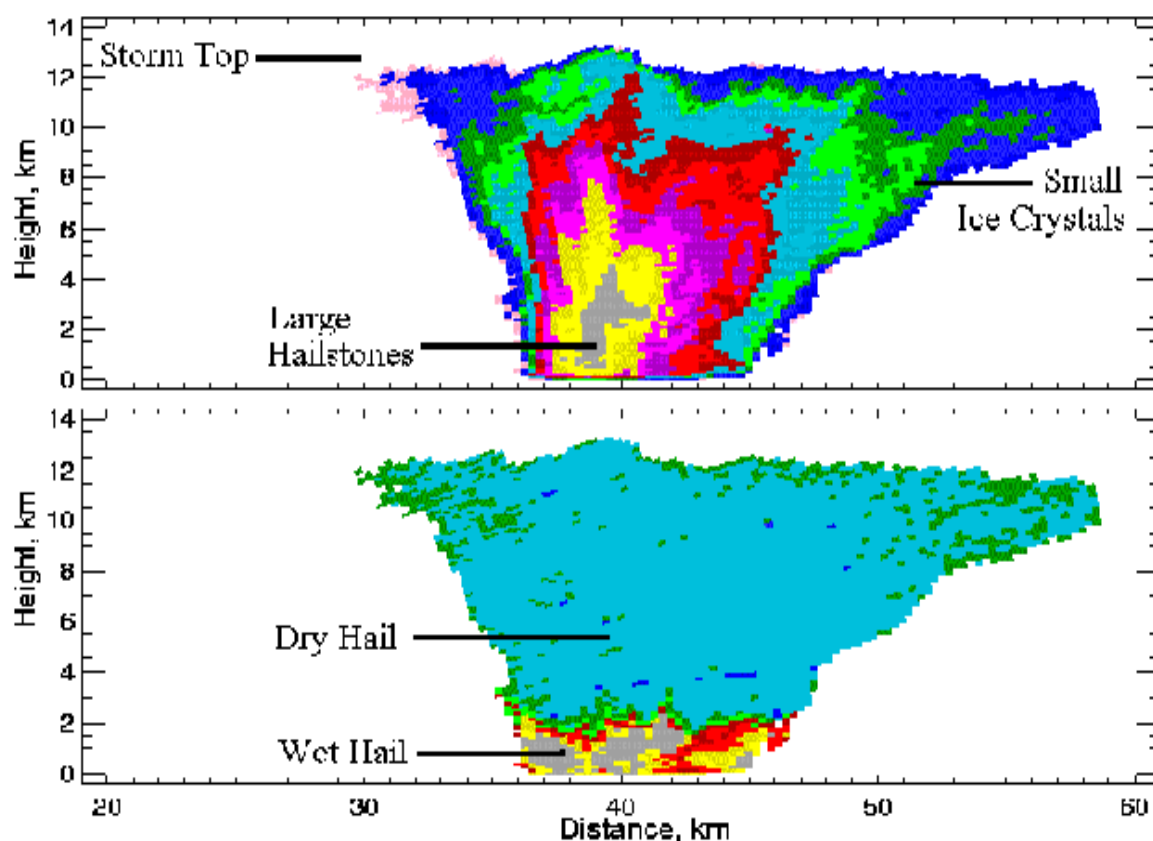
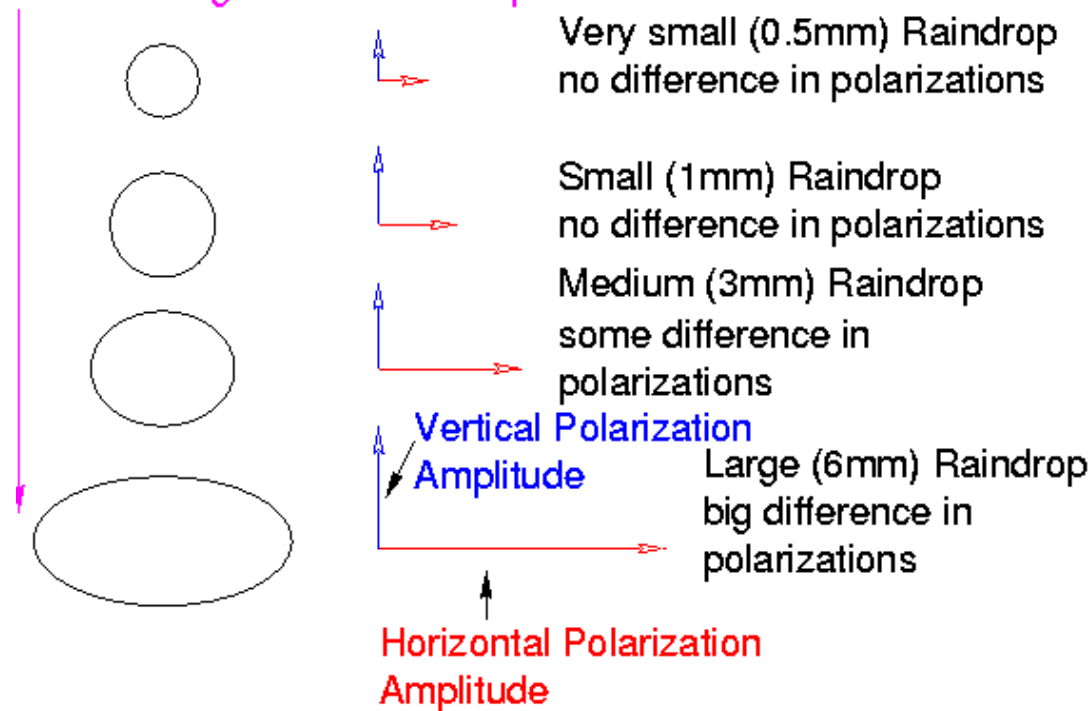
σταγόνες βροχής παρουσιάζουν $Z_{DR} > 0$

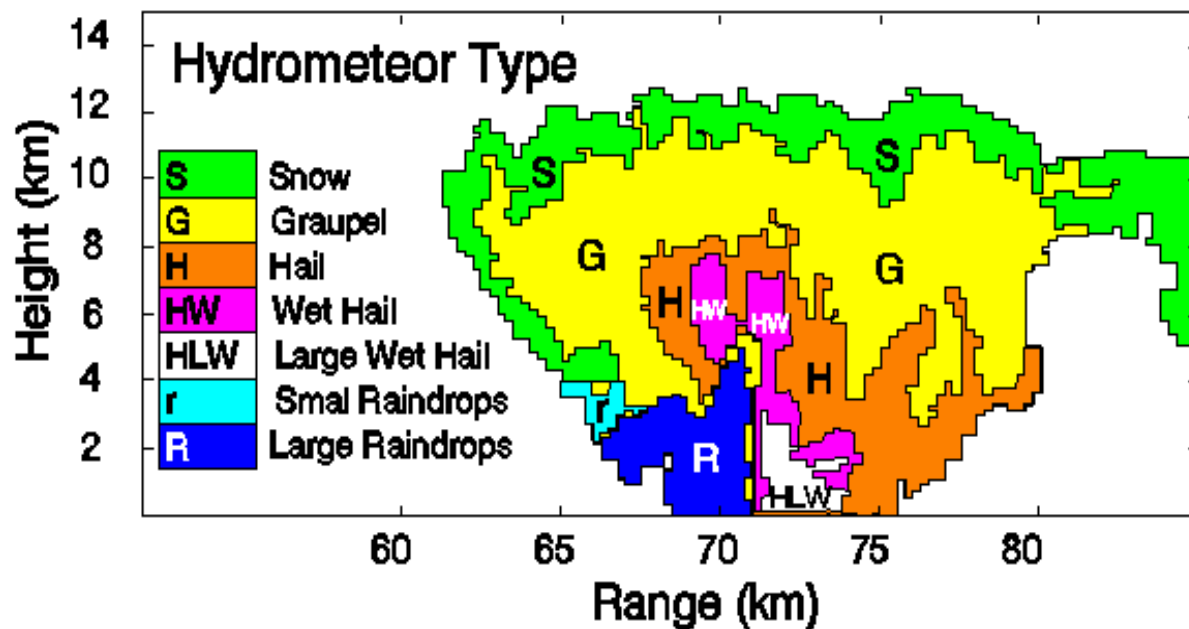
σωματίδια πάγου παρουσιάζουν $Z_{DR} < 0$

Increasing Drop Size

Increasing Deformation (oblateness)

Increasing Polarization Amplitude Difference

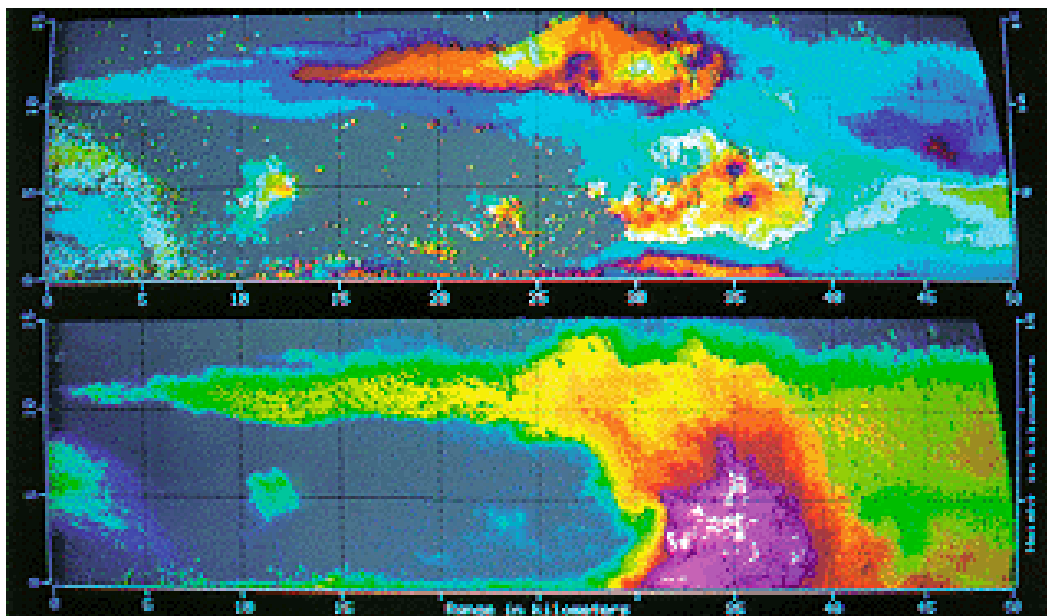
30 June 1990, 1414 UTC Höller et al., JAS 1994

Με ένα ραντάρ ποικίλης πόλωσης και εφαρμογή αλγορίθμων μπορεί κανείς να διακρίνει τα είδη των υδρομετεώρων.

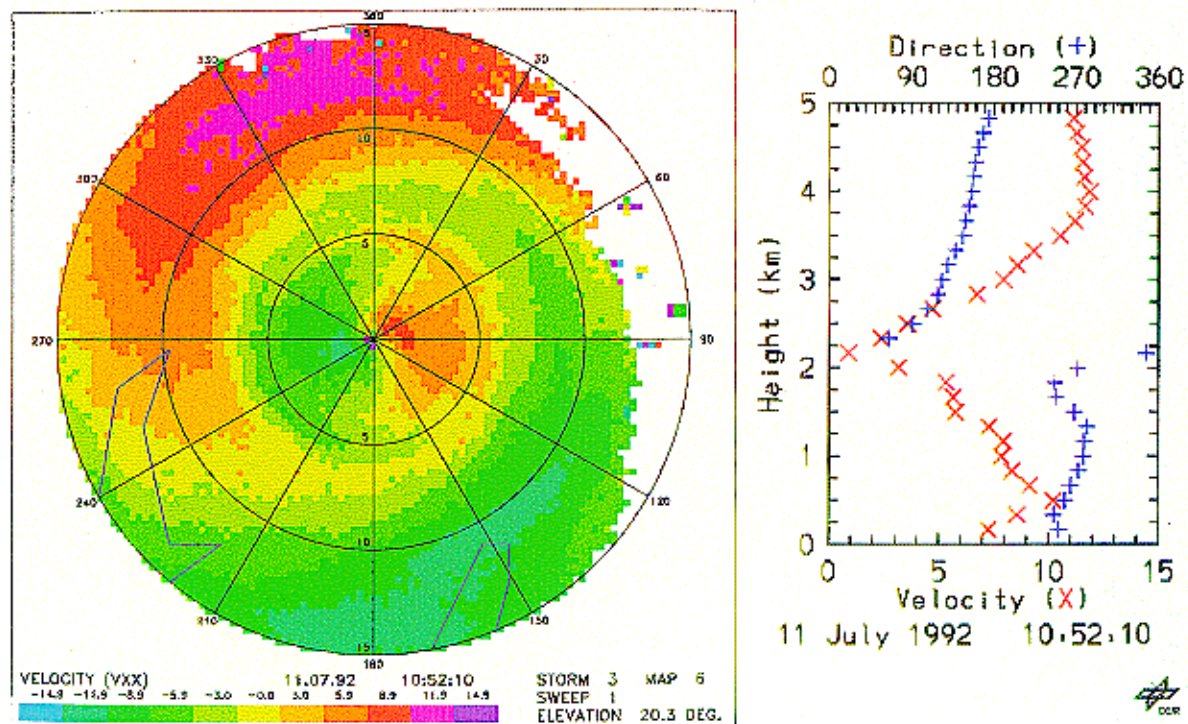
Ραντάρ Doppler

Η μετατόπιση Doppler που προκαλείται από μετακινούμενο στόχο (αγνοώντας τις απώλειες ραντάρ): $f_D = -2V/\lambda$

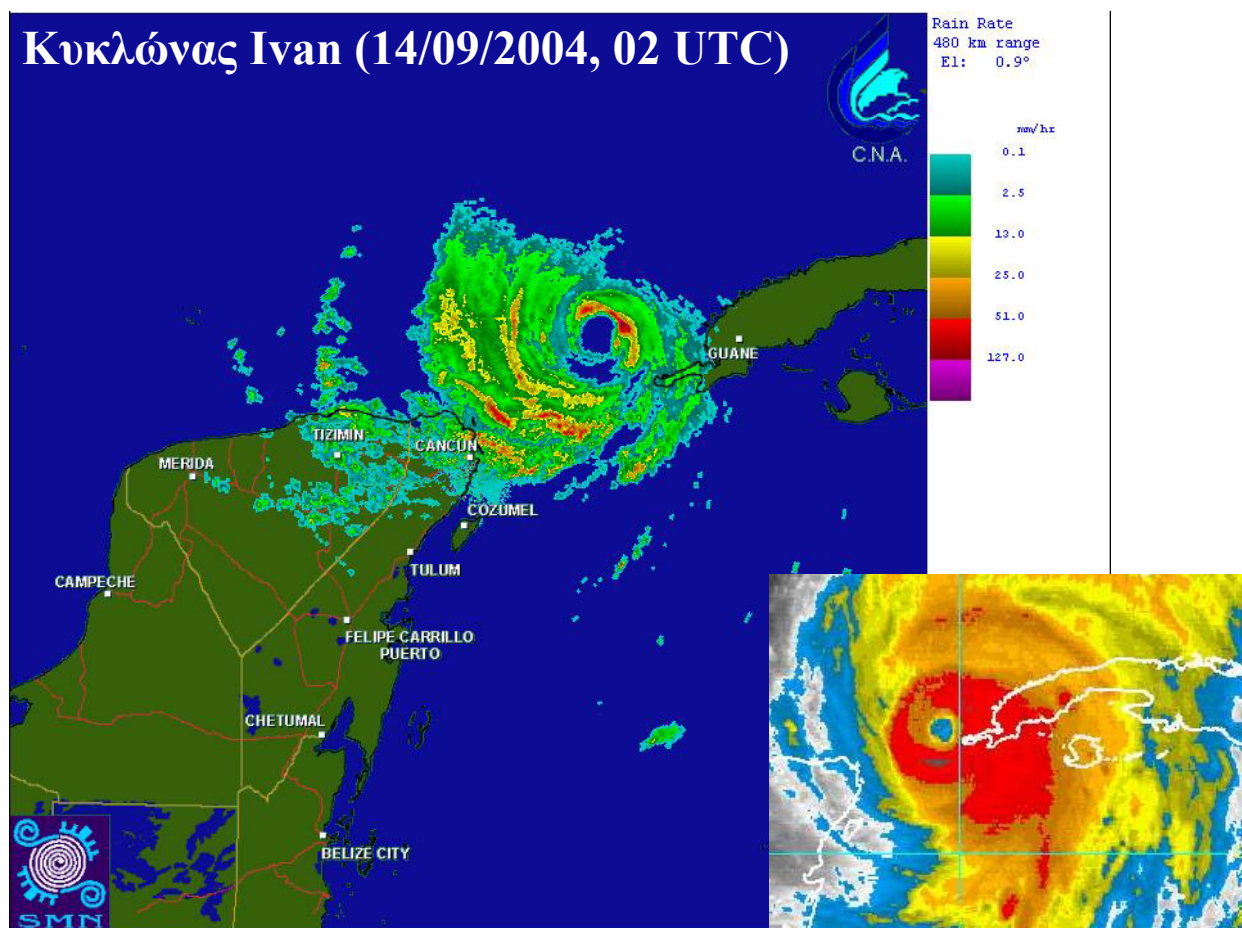
λ : μήκος κύματος radar, V : κατ'ακτίνα (radial) ταχύτητα

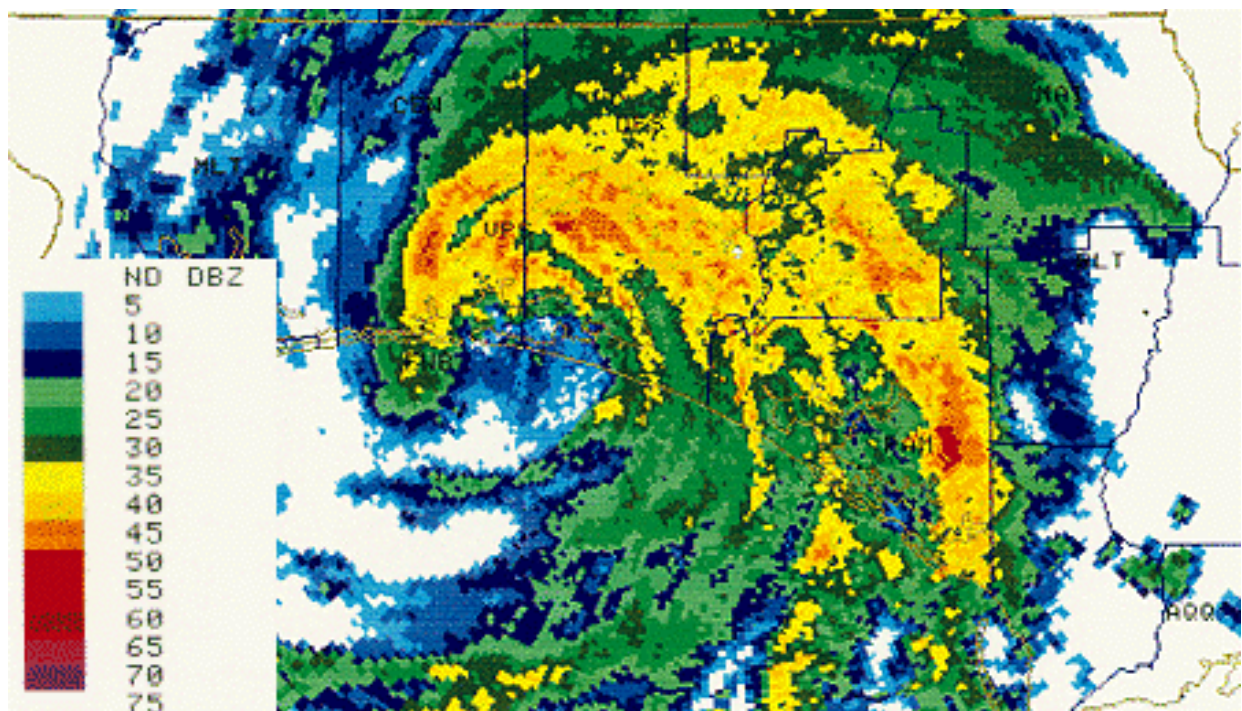
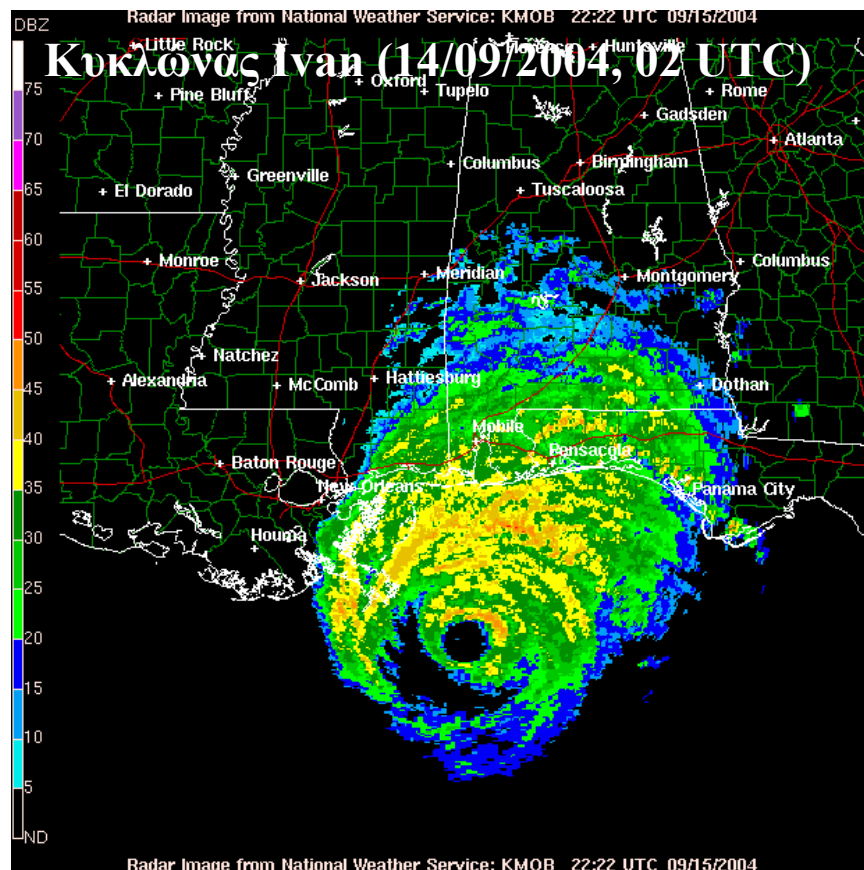
Windprofil mit Velocity Azimuth Display (VAD)

Κυκλώνας Ivan (14/09/2004, 02 UTC)

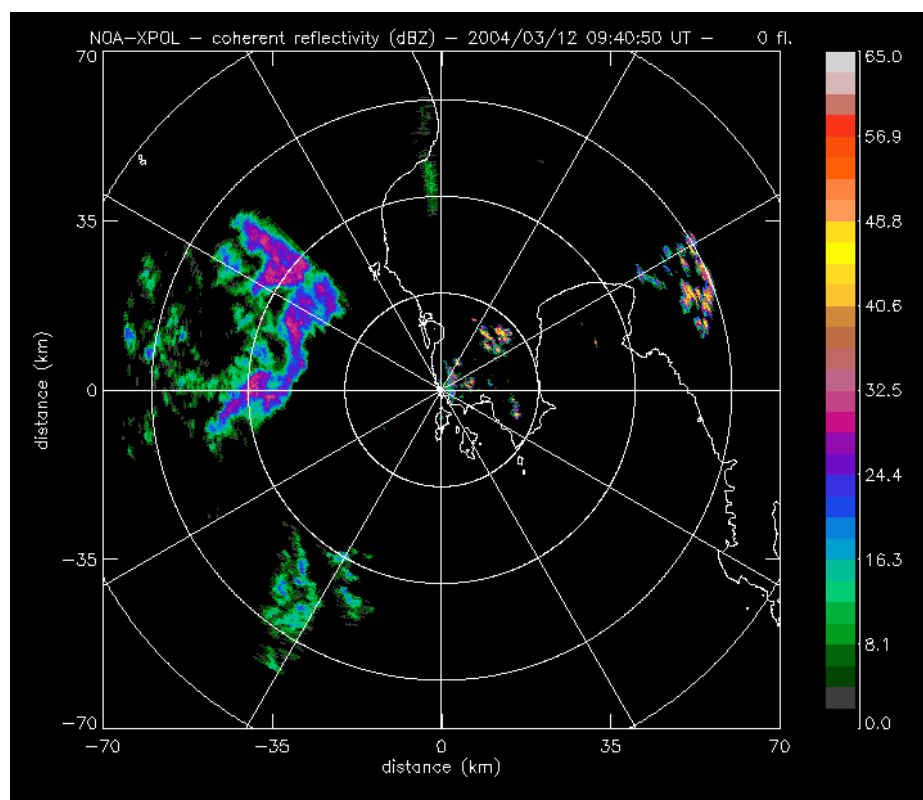

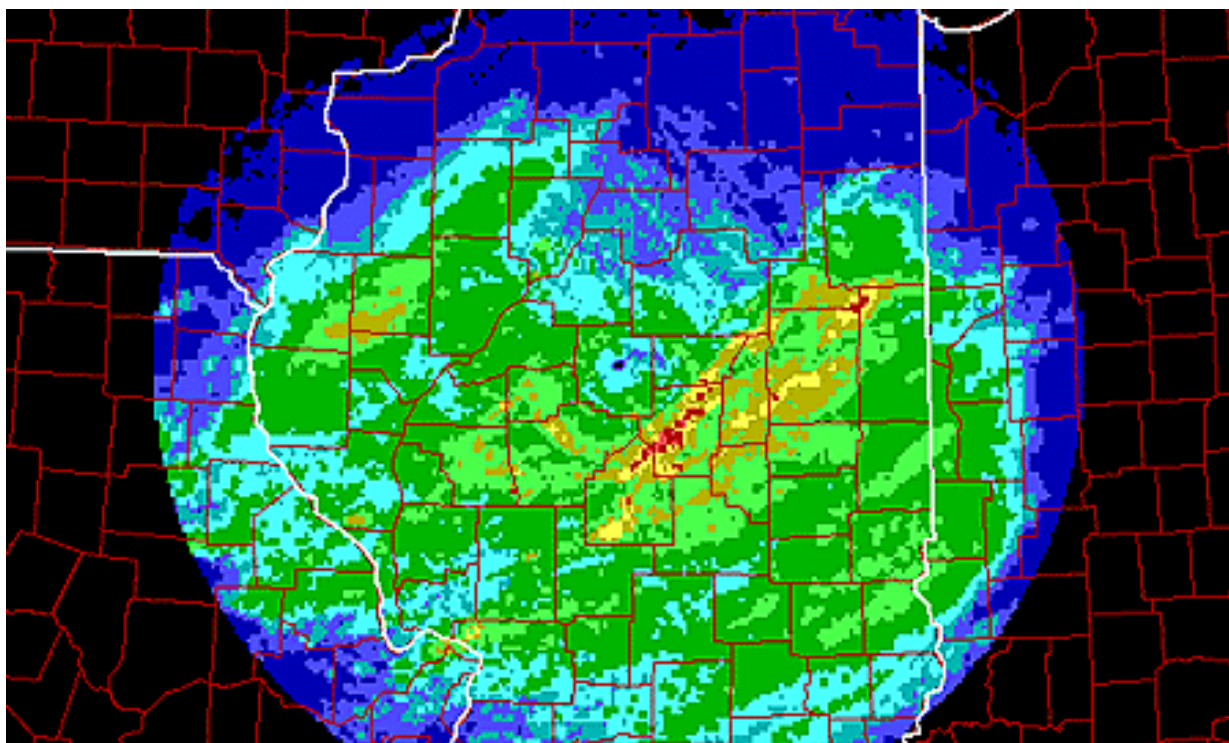

Κυκλώνας Roxanne (Oct. 1994)

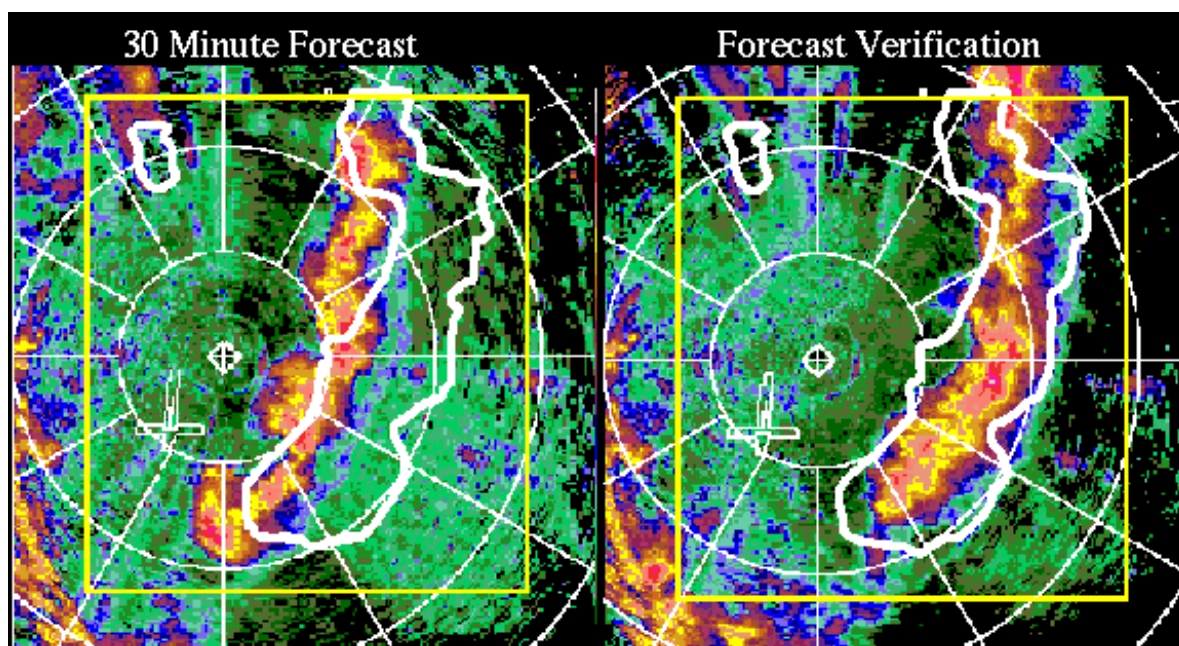
Χ-POL Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Χάρτης αθροιστικής βροχόπτωσης 12-h (εκτίμηση radar μέσω της σχέσης ανακλαστικότητας- ρυθμού βροχόπτωσης). Οδηγός για επικινδυνότητα πλημμύρας για αντίστοιχες λεκάνες.

Άμεση πρόγνωση - Nowcasting

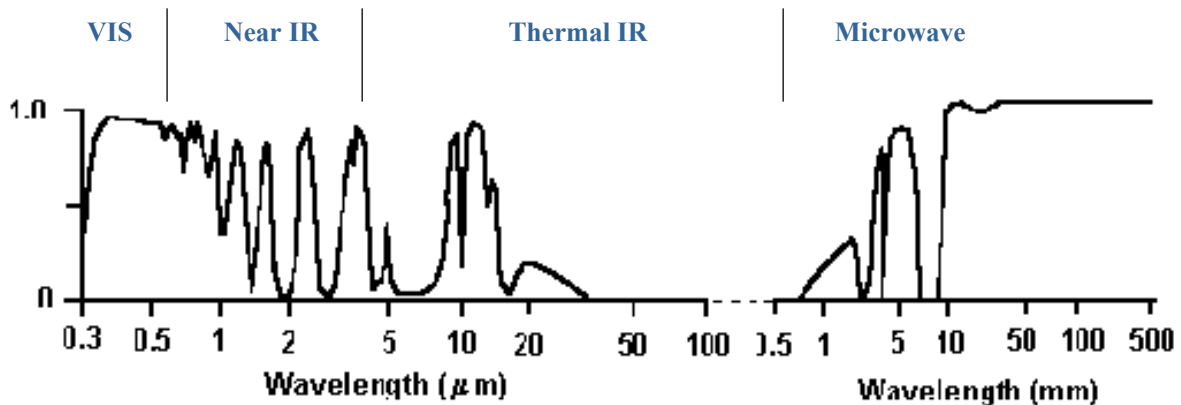

Ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία

$$\lambda_{\max} (\mu\text{m}) = 2832/T(\text{K}) \text{ νόμος Wien}$$

Ήλιος (T=6000 K) $\lambda_{\max}=0.48 \mu\text{m}$

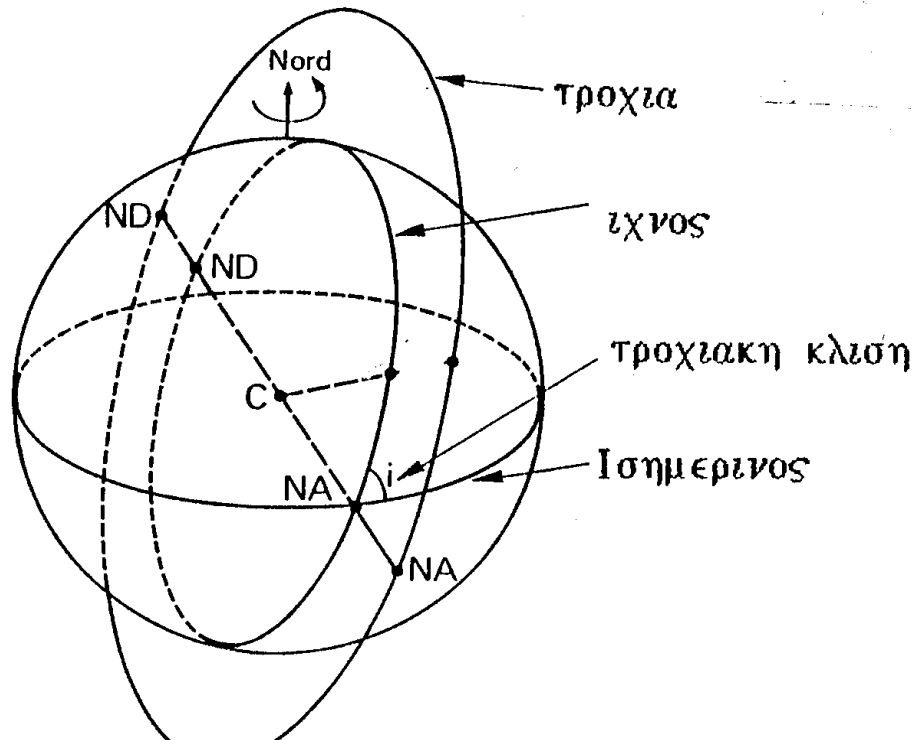
Γή (T=300 K) $\lambda_{\max}=9.4 \mu\text{m}$

Μετεωρολογικοί δορυφόροι

- Πληροφορίες για το ενεργειακό ισοζύγιο γης-ατμόσφαιρας
- Παρακολούθηση:
  - και αναγνώριση τύπου νεφών
  - κατανομής υδρατμών μέσα στην ατμόσφαιρα
  - της κάλυψης της γης από χιόνι, πάγο (Αρκτική, Ανταρκτική),
  - ύψος επιφάνειας των ωκεανών και θερμοκρασία επιφάνειας της θάλασσας
  - καλλιεργείων, περιοχών αποψίλωσης δασών
  - ηφαιστειακών εκρήξεων, ανίχνευση κίνησης νεφών στάχτης
- Οι δορυφόροι λαμβάνουν και επανεκπέμπουν μετρήσεις επίγειων σταθμών.

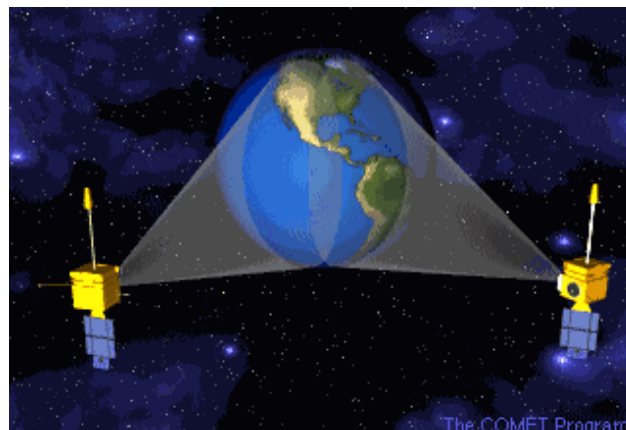
Χαρακτηριστικά τροχιάς δορυφόρων

Κατηγορίες δορυφόρων

Γεωστάσιμοι δορυφόροι:

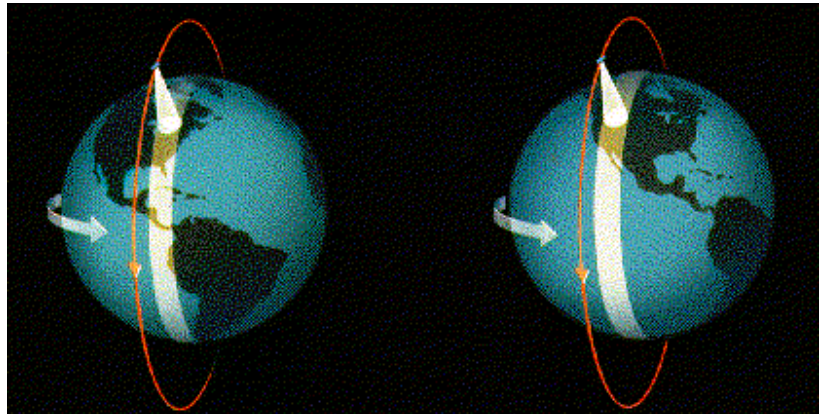
- τοποθετημένοι πάνω από τον Ισημερινό
- περιστρέφονται γύρω από τη Γη με την ίδια γωνιακή ταχύτητα
- βρίσκονται συνεχώς πάνω από ένα προκαθορισμένο σημείο της Γήινης επιφάνειας σε ύψος ~ 36000 km

Κατηγορίες δορυφόρων

Δορυφόροι πολικής τροχιάς:

- βρίσκονται σε ύψος $\sim 800-900$ km πάνω από την επιφάνεια της Γης.
- η τροχιακή κλίση $\sim 90^\circ-100^\circ$.
- η περίοδος περιστροφής τους $\sim 95-105$ min και εκτελούν ~ 14 πλήρεις περιστροφές μέσα σε ένα 24ωρο.
- το ίχνος του δορυφόρου σε κάθε περιστροφή του είναι μετατοπισμένο προς Δυσμάς, κατά 2000 km περίπου.

Μετρήσεις μετεωρολογικών δορυφόρων

Δορυφορική φωτογράφιση → ραδιόμετρο

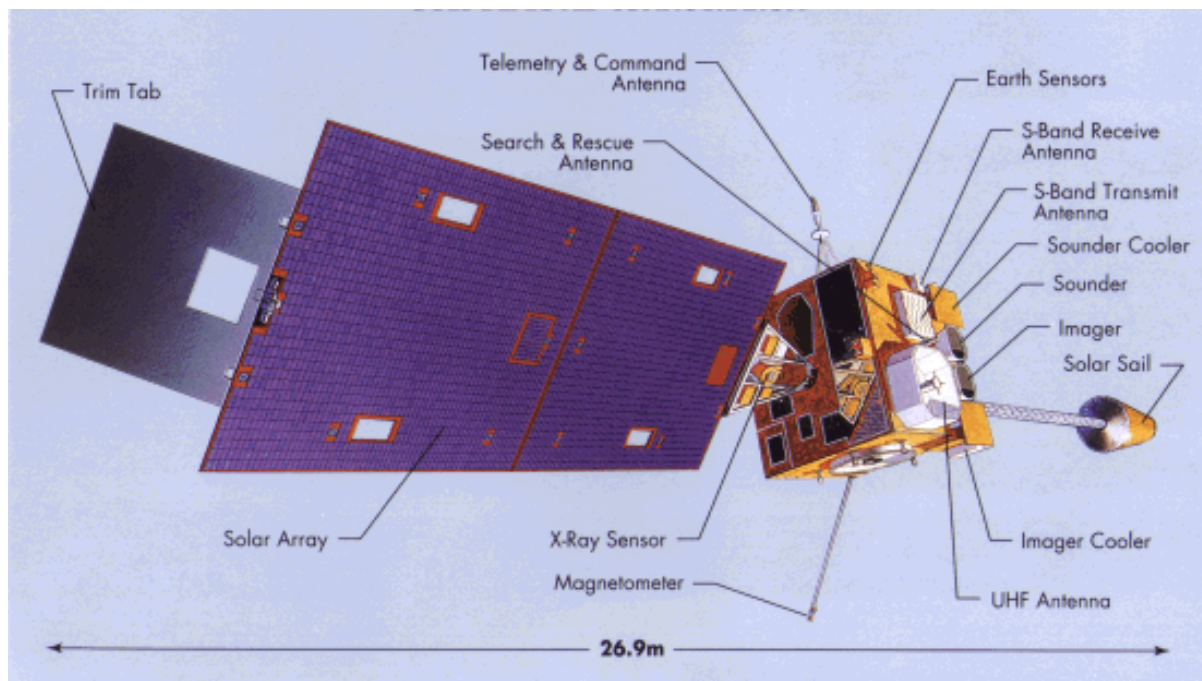
■ κανάλι ορατής ακτινοβολίας	0.5-0.7 μm
■ κανάλι υπέρυθρης ακτινοβολίας	10.5-12.5 μm
■ κανάλι υδρατμών	5.5-7.1 μm

Βόλιση της ατμόσφαιρας

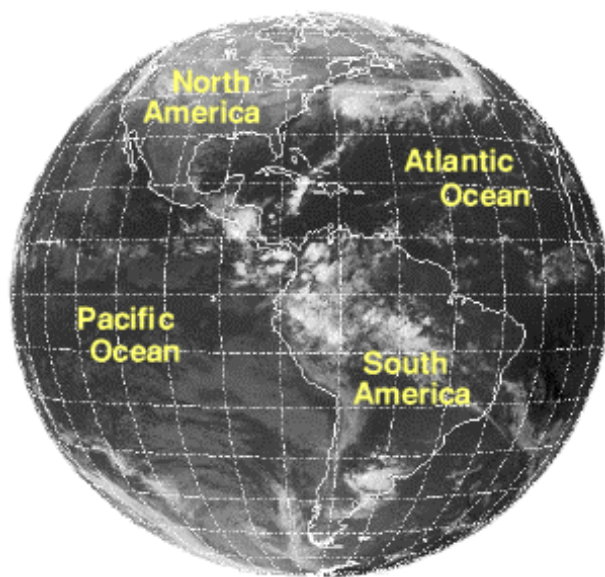
- Μέτρηση της θερμοκρασιακής και υγρασιακής δομής της ατμόσφαιρας → απαραίτητη για την πρόγνωση του καιρού
- με τη χρήση ανιχνευτών ακτινοβολίας σε διάφορα μήκη κύματος για τα οποία γνωρίζουμε το συντελεστή απορρόφησης του CO₂ (ομοιόμορφα κατανομημένο στην ατμόσφαιρα).

Άλλα όργανα μετρήσεων

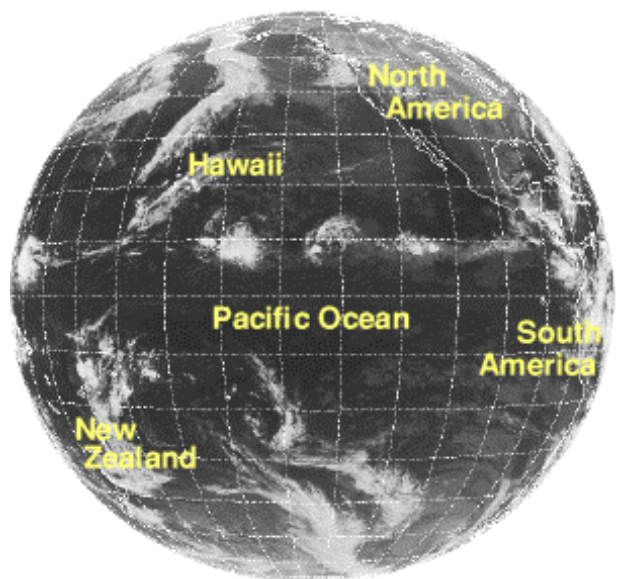
- High Resolution Infrared Sounder , Tiros Operational Vertical Sounder (TOVS) και Microwave Sounding Unit (MSU) που φέρονται από τους δορυφόρους της σειράς NOAA → εκτίμηση επιφανειακής θερμοκρασίας της Γης , κατανομής των υδρατμών και ύψους νεφών.
- Stratospheric Sounding Unit (Μονάδα Βόλισης της Στρατόσφαιρας) NOAA → μέτρηση της θερμοκρασίας στην στρατόσφαιρα
- Special Sensor Microwave Imager (SSM/I) του Αμερικάνικου Υπουργείου Αμύνης → εκτίμηση βροχοπτώσεως και ταχύτητας του ανέμου στη επιφάνεια της θάλασσας μόνο.
- Total Ozone Mapping Spectrometer (Φασματογράφος Χαρτογράφησης του Ολικού Όζοντος Nimbus-7). → μετρήσεις του ολικού στρατοσφαιρικού όζοντος.

GOES-8 γεωστάσιμος
δορυφόρος

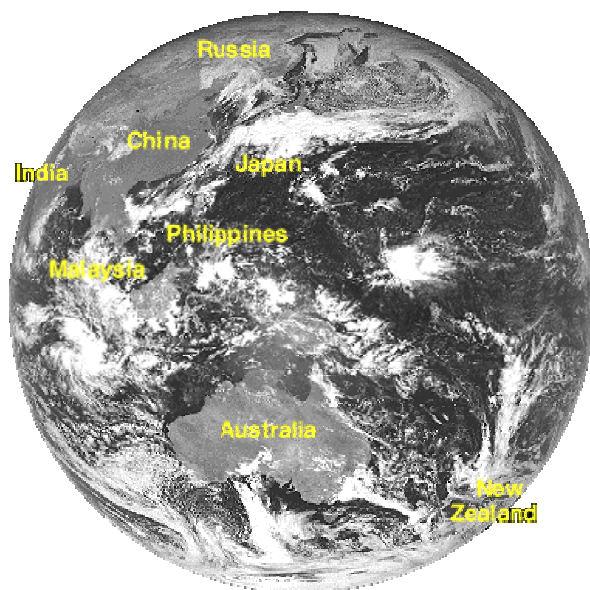

GOES
EAST

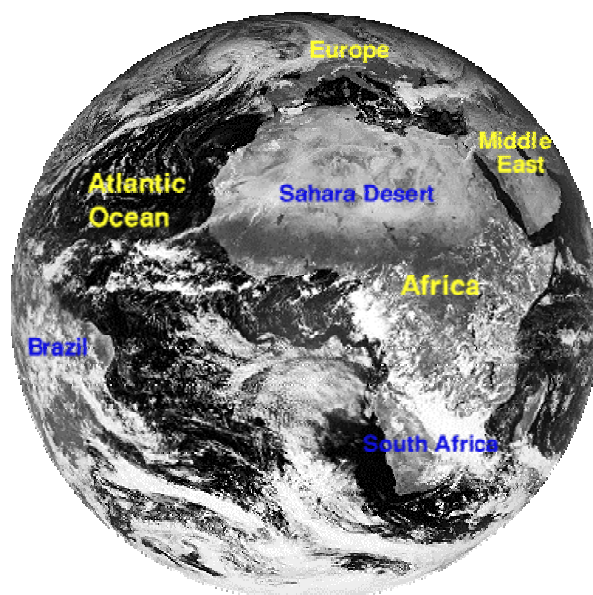

GOES
WEST

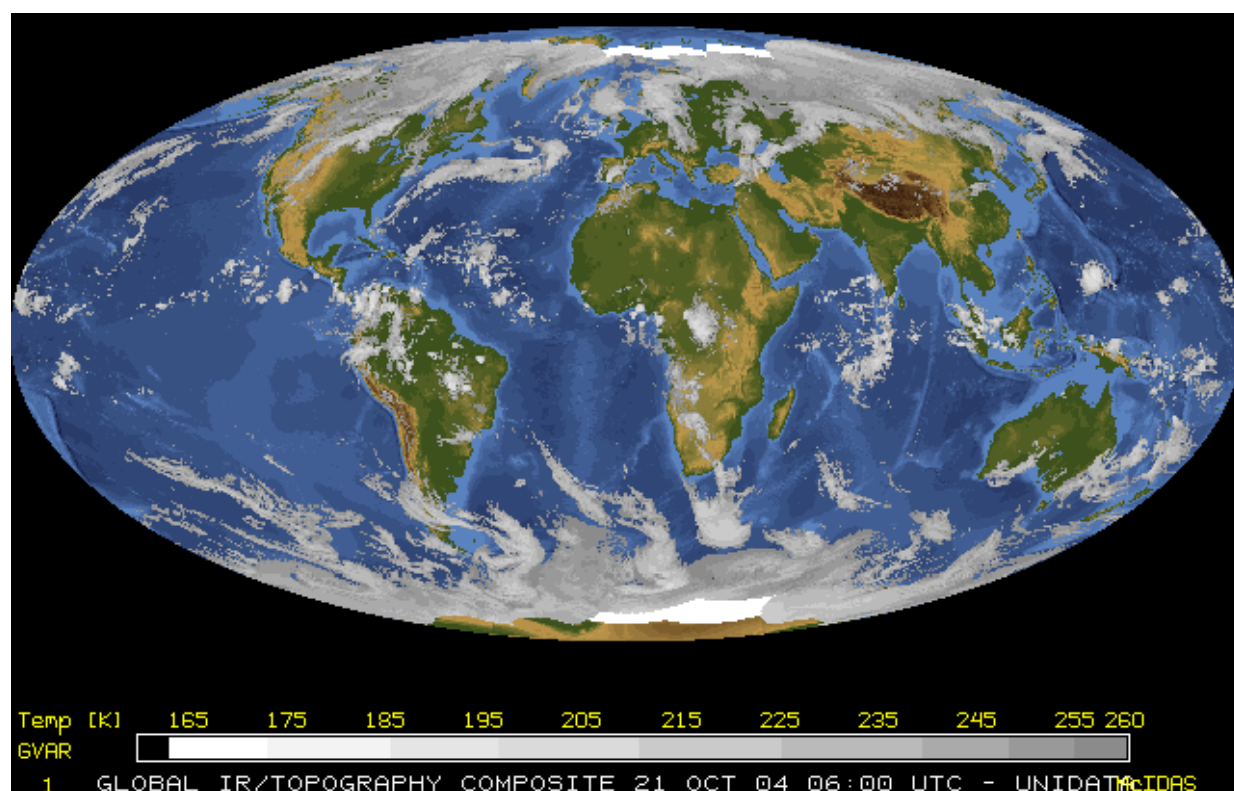

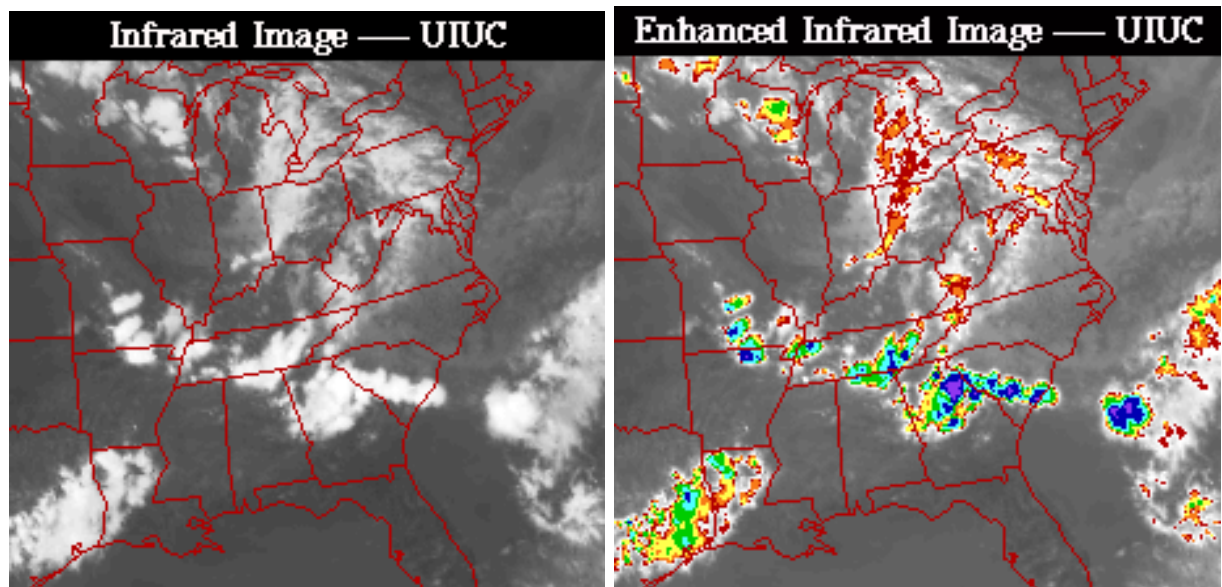
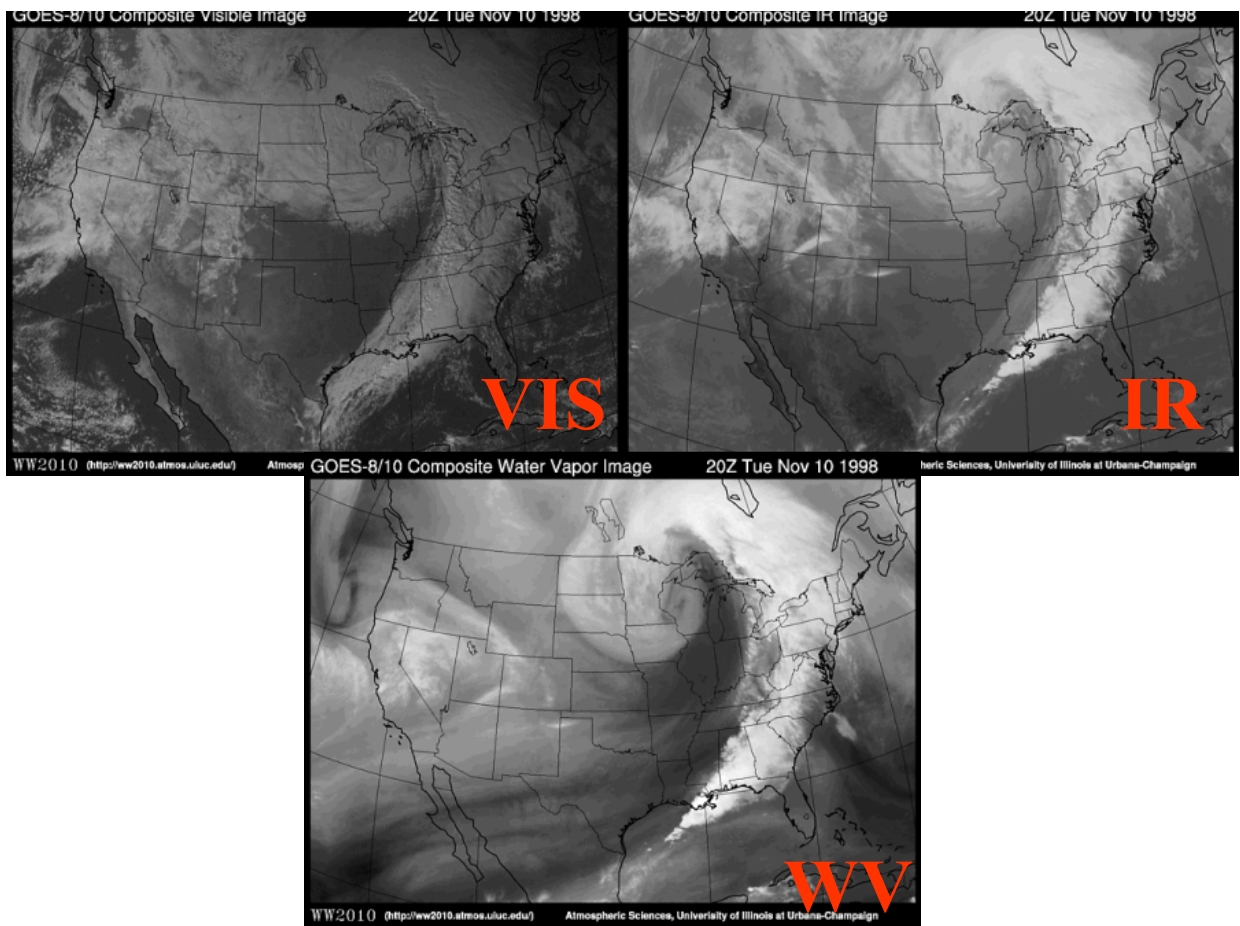
GMS

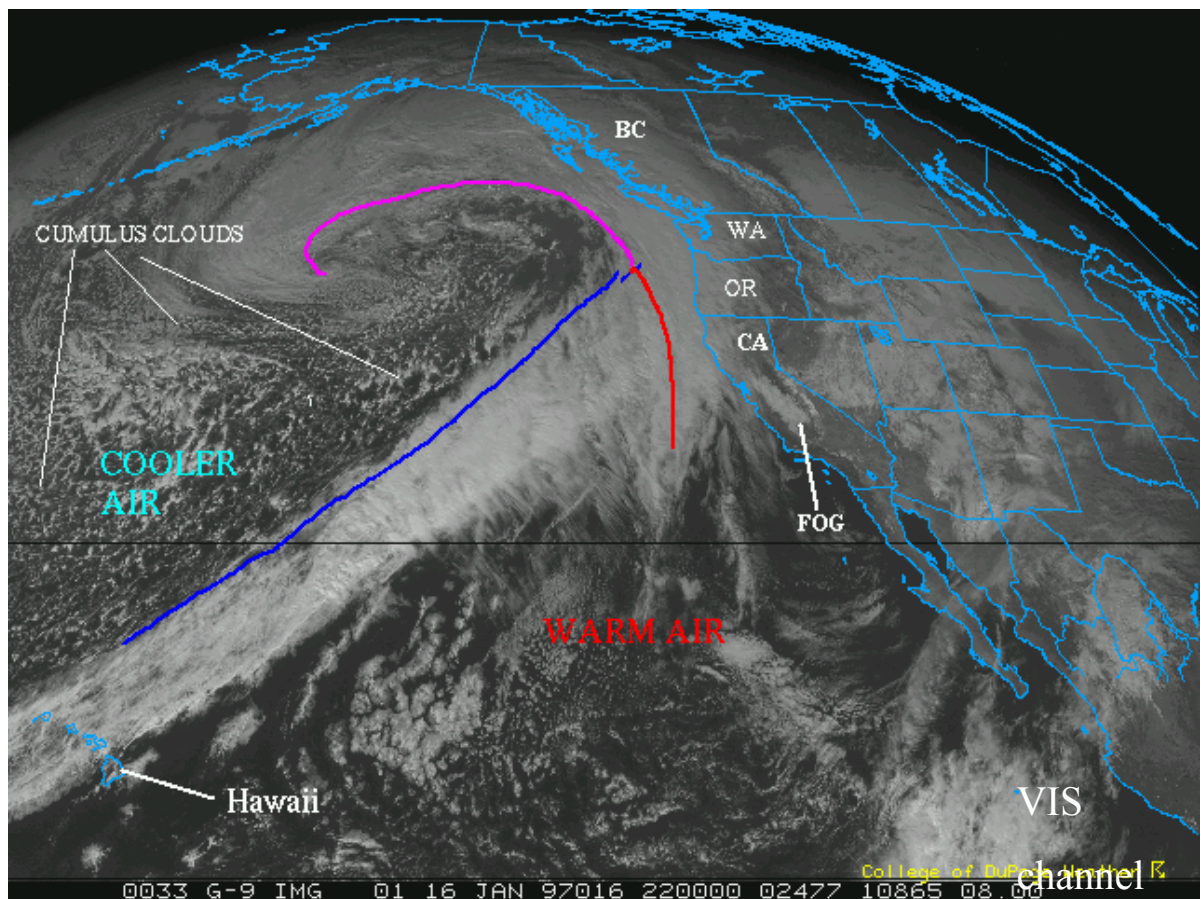
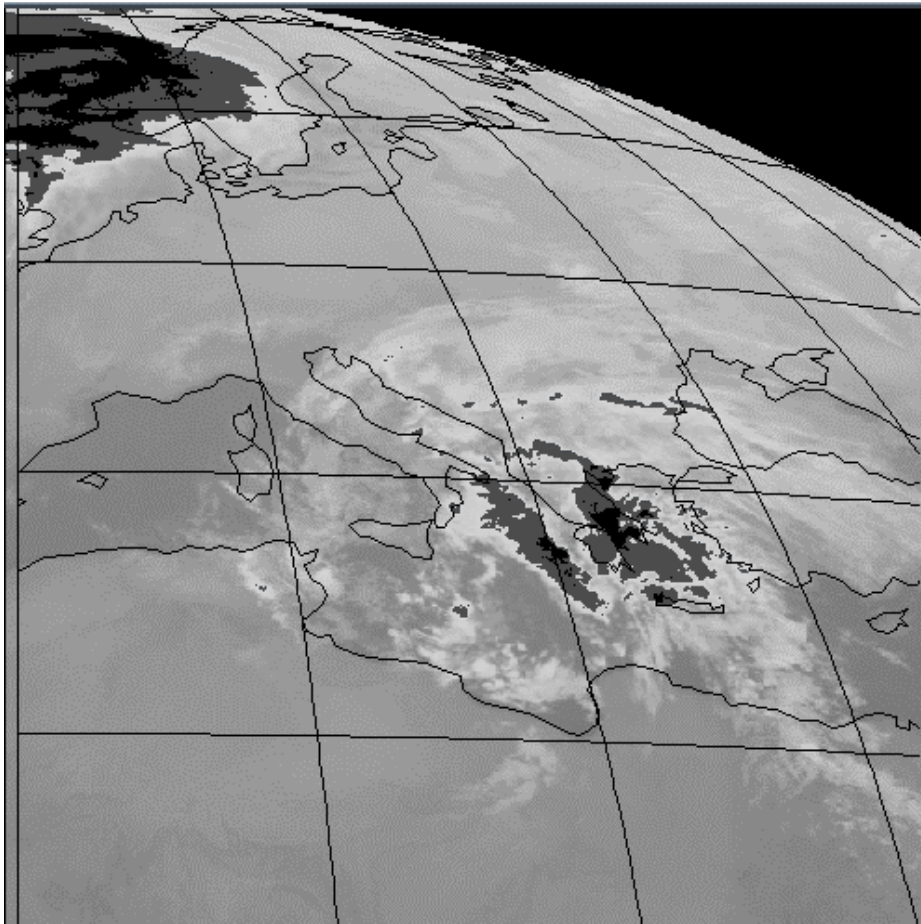
METEOSAT

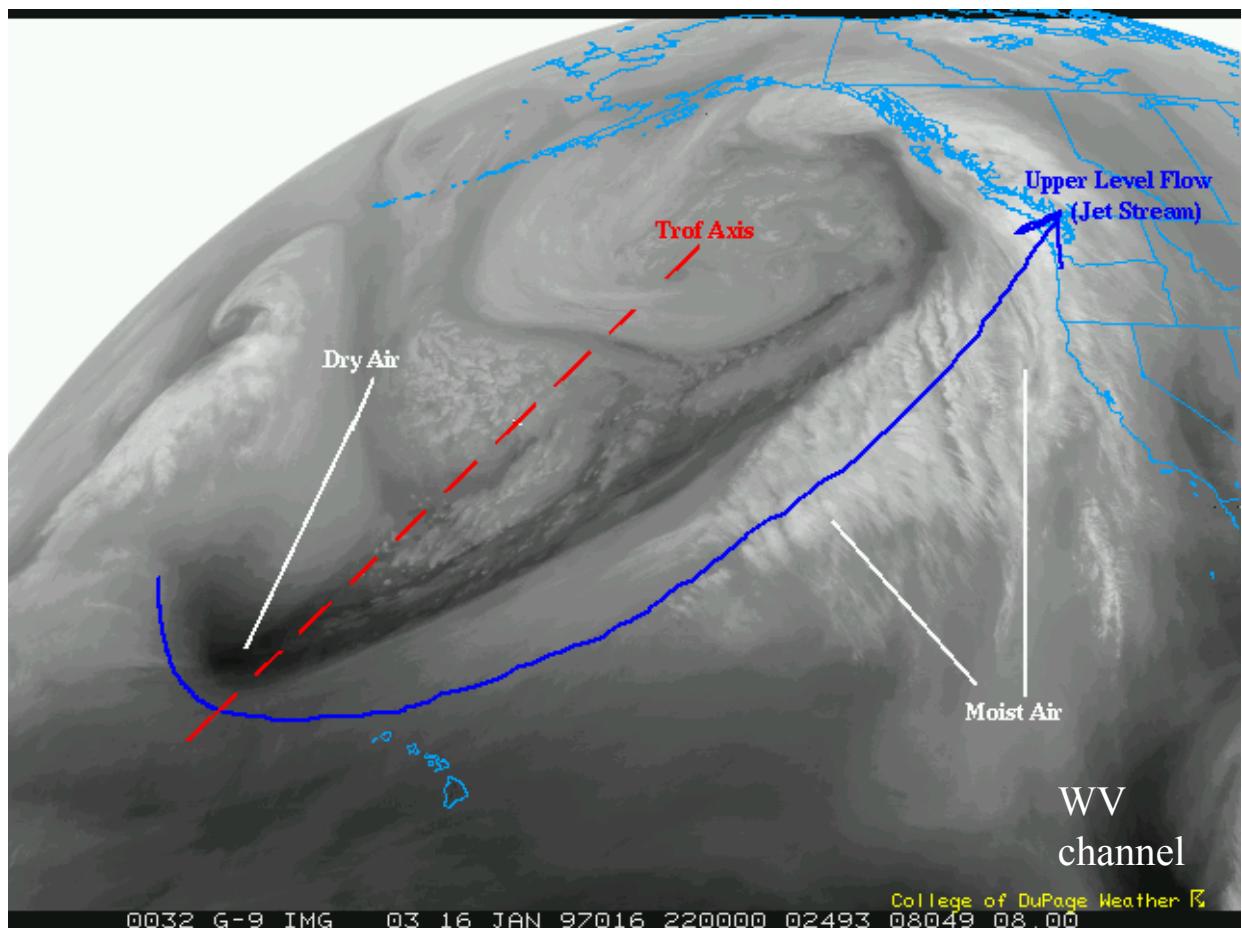
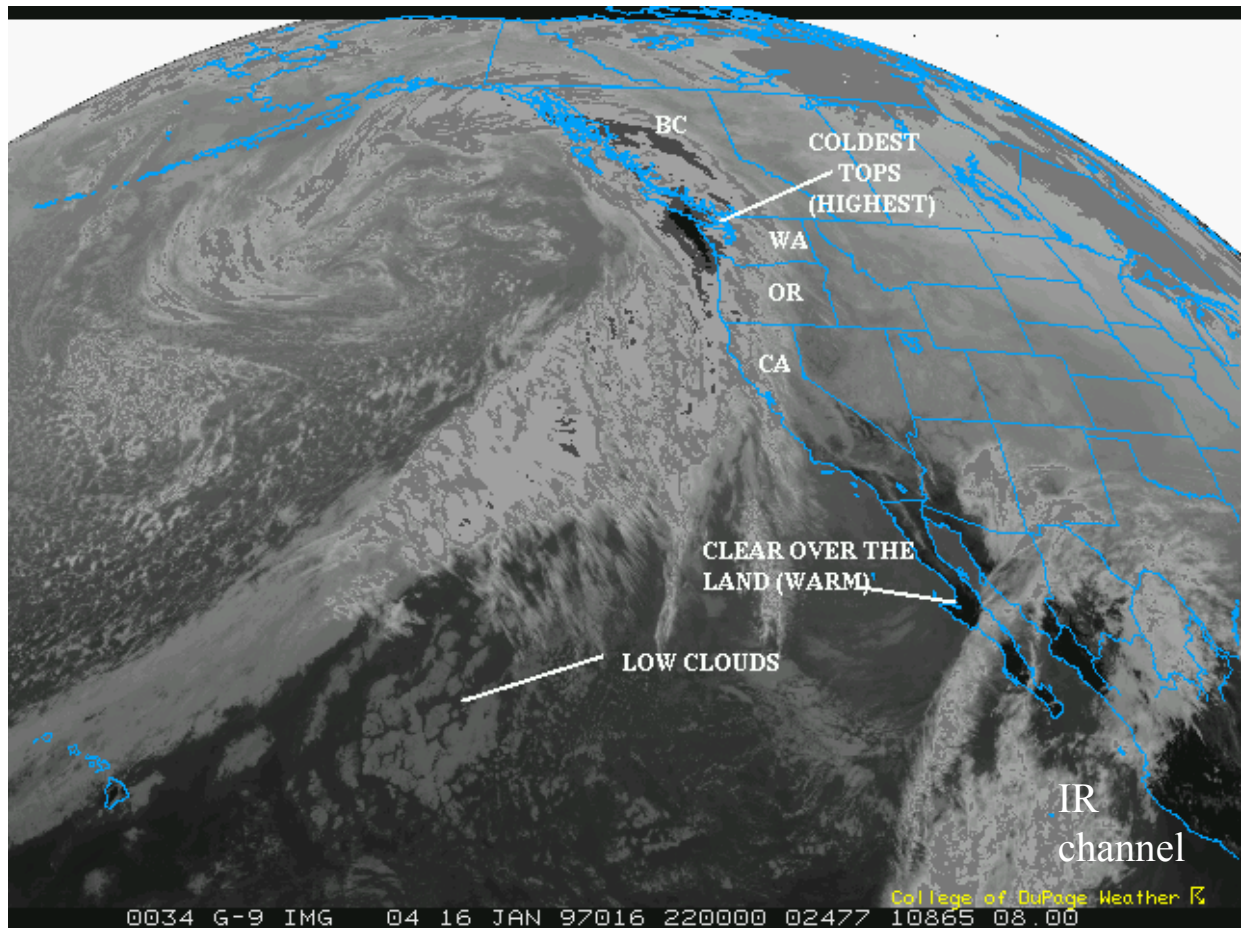

Συνδυασμένη εικόνα από τους διαθέσιμους γεωστάσιμους που καλύπτει σχεδόν ολόκληρη την επιφάνεια της Γης.

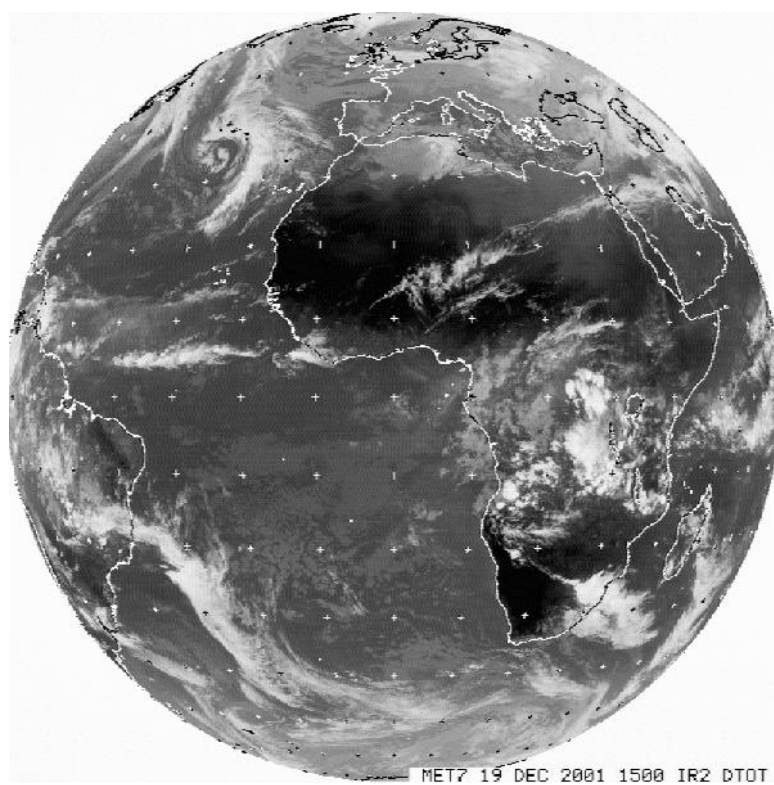
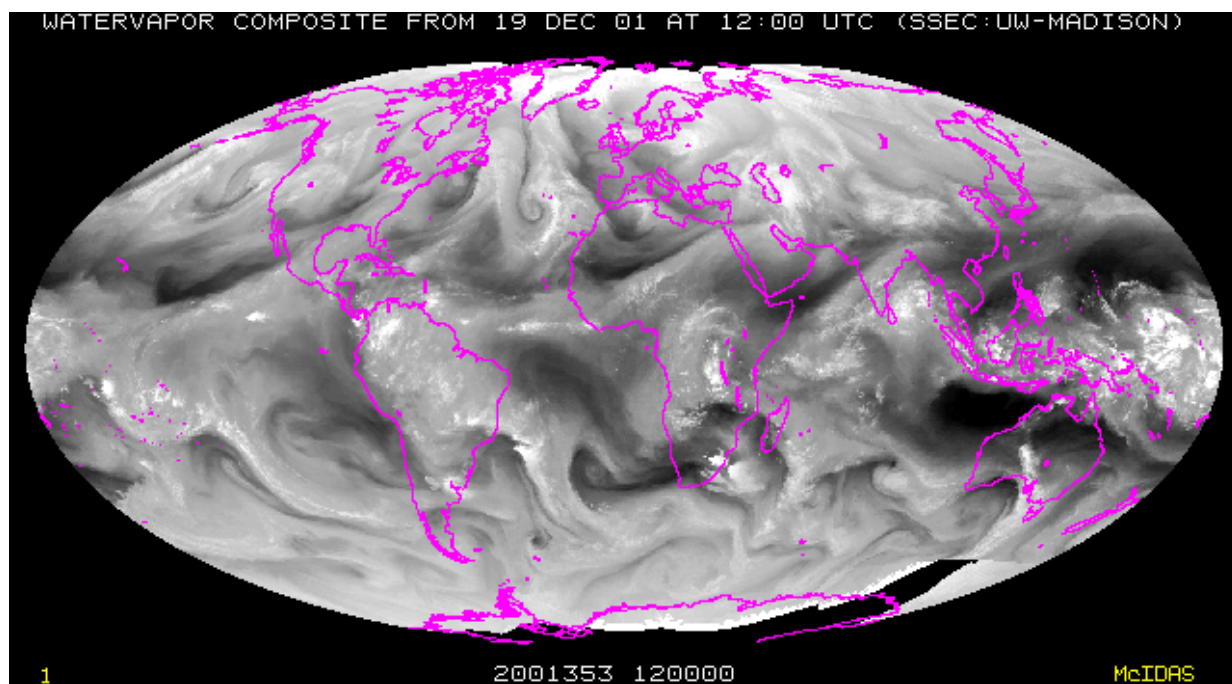

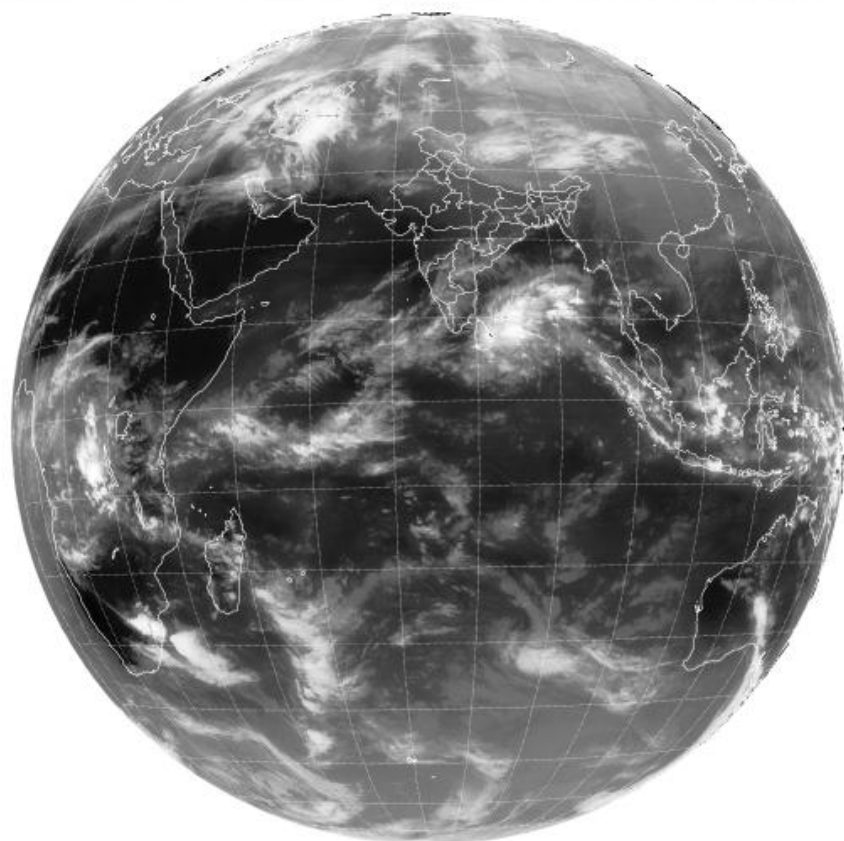

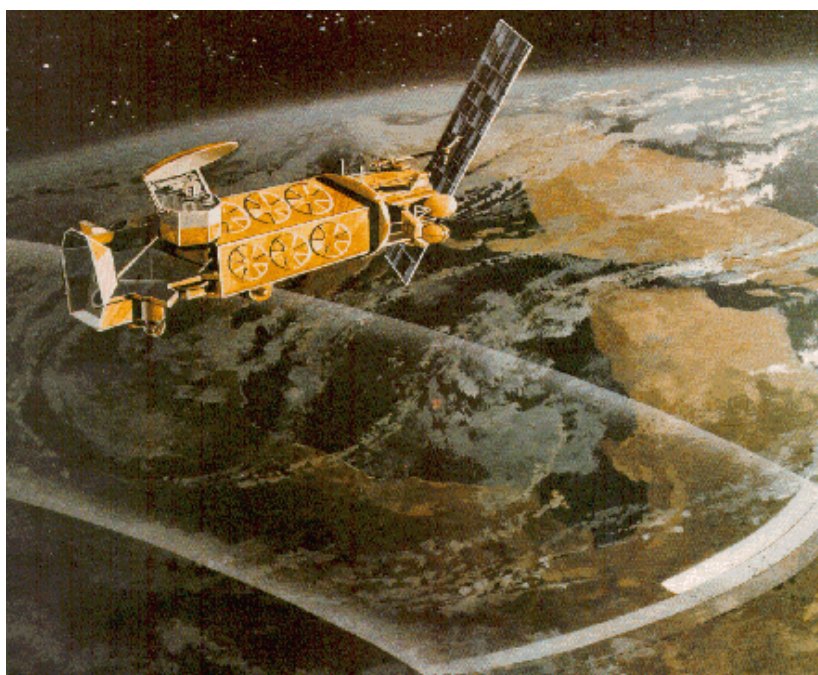

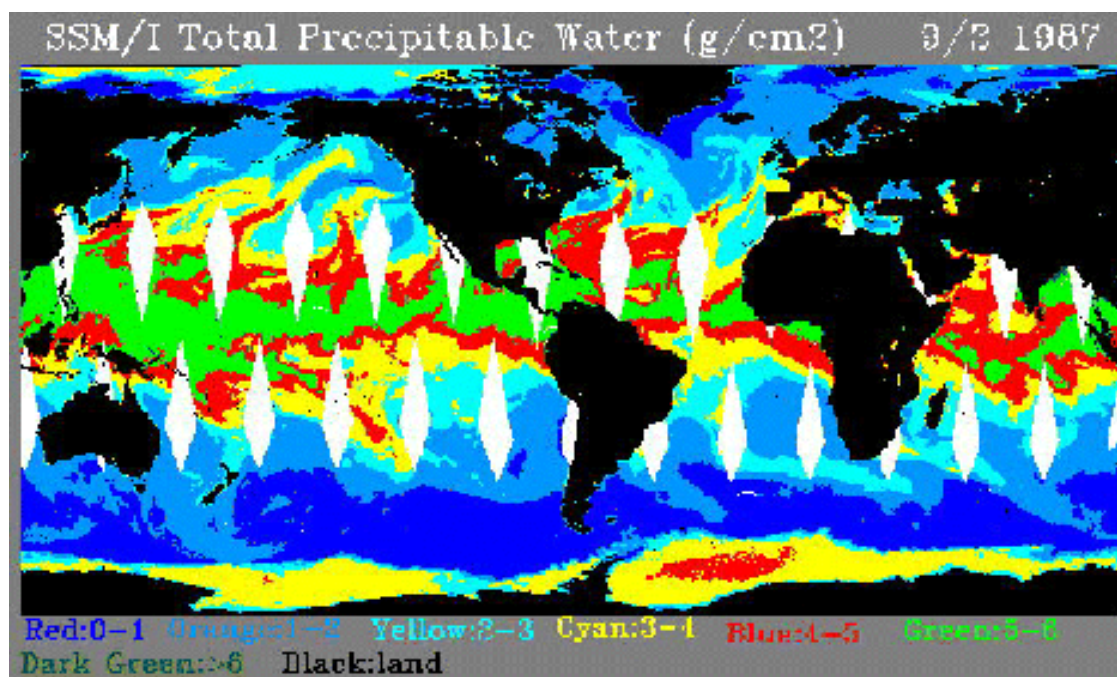
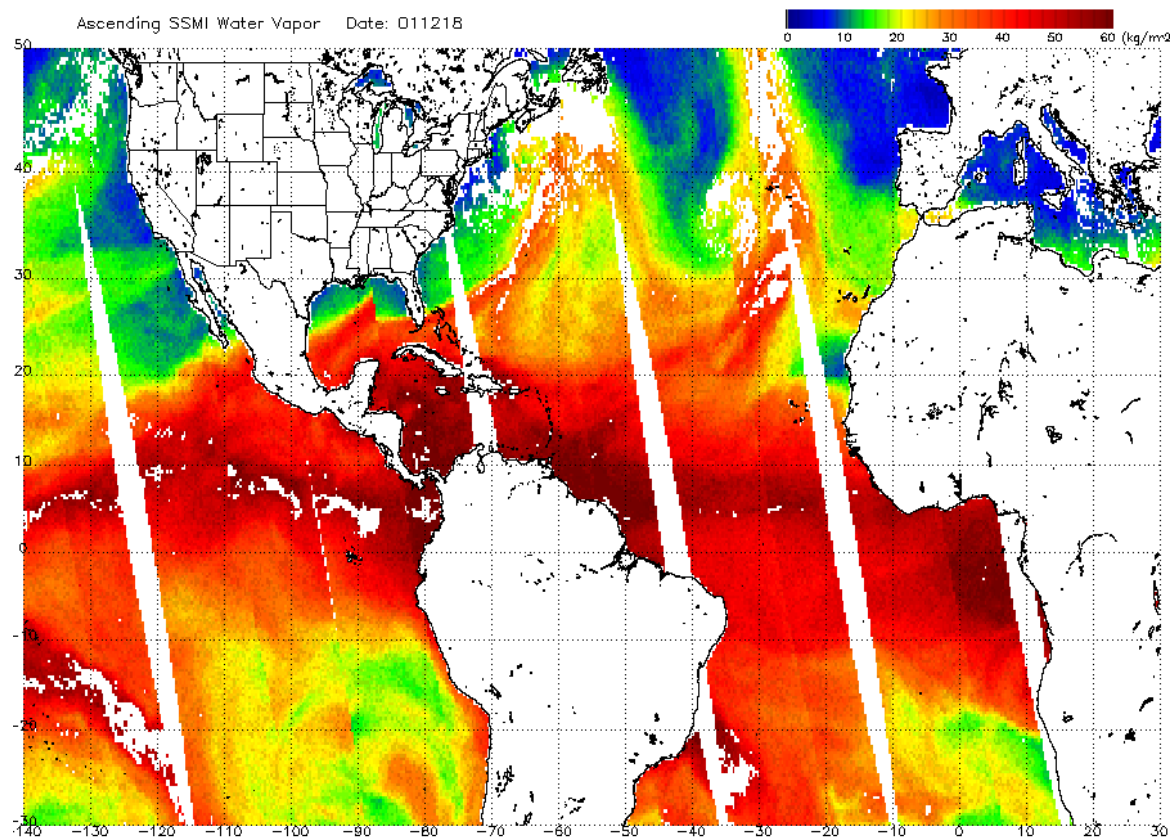

POES Microwave Product Summary						
Ocean Parameter	Parameter Range		Accuracy (rms, %)		Status / Links	
	AMSU	SSM / I	AMSU	SSM / I	AMSU	SSM / I
TPW	0 - 75 mm		1.0 mm, 10%	5 - 10%	Operational ¹	Operational ¹
CLW (Cloud Liquid Water)	0 - 6 mm		0.05 mm, 20%	NA	Operational	Operational ¹
Sea Ice	0 - 100%		25%	NA	Operational	Operational
Rain Rate	0 - 35 mm / h		2 mm / h	20%	Operational ¹	Operational ¹
Ocean Surface Wind	0 - 30 m/s (58 kts)		TBD	2 m/s	Developmental	Operational
Land Parameter						
Snow Cover	0 - 100%		10%	NA	Operational ¹	Operational
Rain Rate	0 - 35 mm / h		3 mm / h	20%	Operational	Operational
Land Surface Temp.	225 - 325K	238 - 322K	TBD	NA	Developmental	Operational
	-48 - 52°C	-35 - 49°C				
Surface Moisture						
• Soil Moisture (%)	TBD	0 - 70%	TBD	NA	Developmental	Operational
• Soil Moisture Index	NA	0 - 50	NA	NA		Developmental
TBD - to be determined NA - not available at publishing date 1-Available on AWIPS, NWS Western Region at publishing date. • For further product updates and additional information, visit the NESDIS GOES/Polar Product Information Tool Web site.						

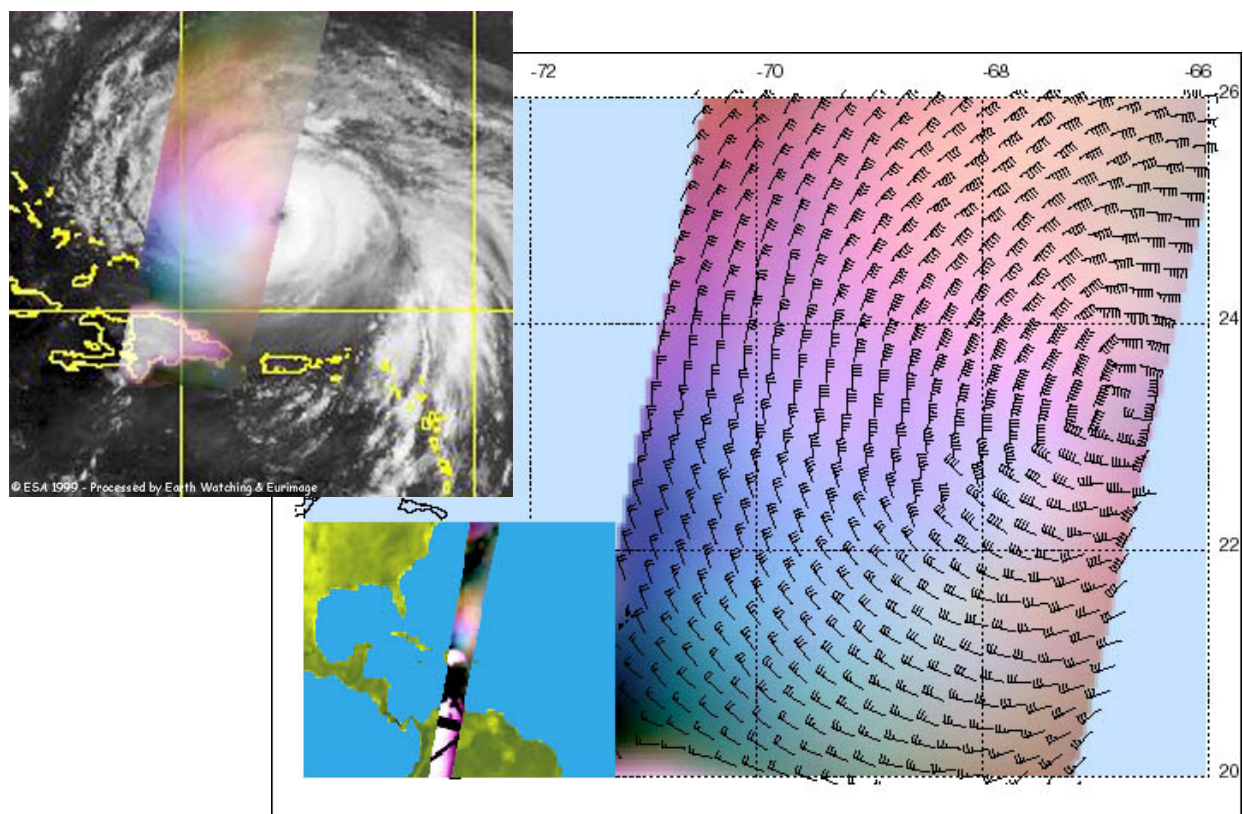
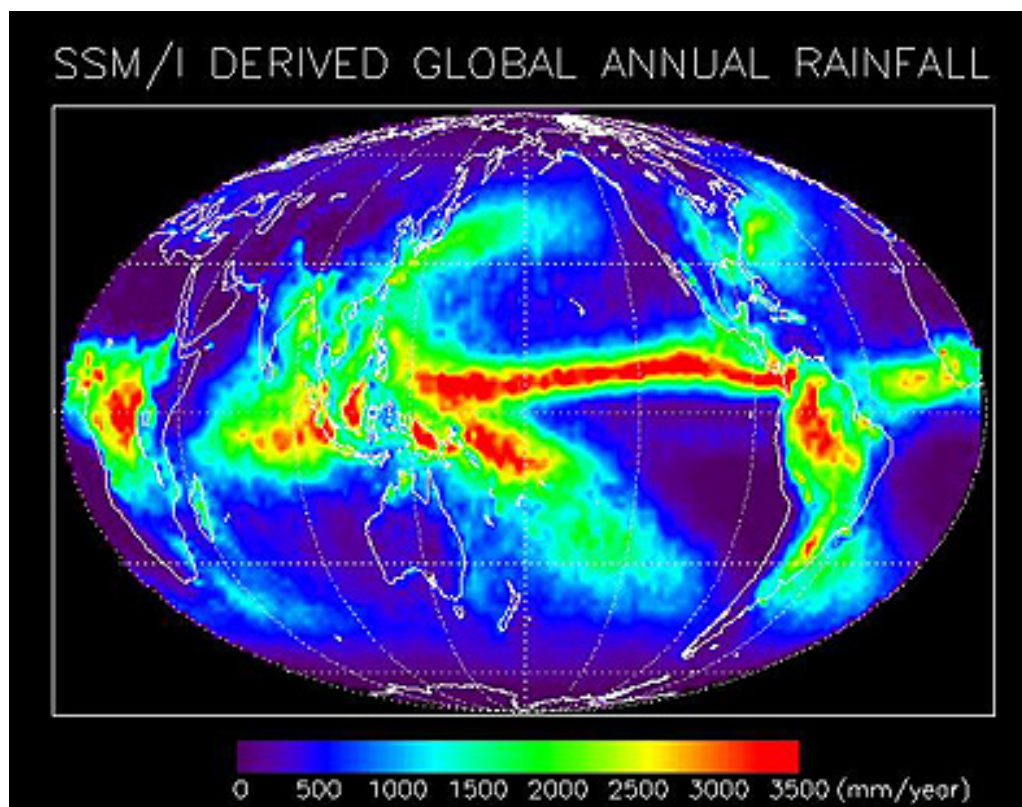
Operational Satellites	Instruments	Subpoint Resolution (km)	Primary Product Groups
NOAA (-14 & -15)	AVHRR	1.1	Surface, cloud, aerosol
	AMSU-A ⁽¹⁵⁾	48	Atmospheric temperature sounding, surface, precipitation
	AMSU-B ⁽¹⁵⁾	16	Atmospheric moisture sounding, surface, precipitation
	DCS		Collection and dissemination of hydro-meteorological data
	HIRS	19	Atmospheric sounding, ozone
	MSU ^(12,14)	109	Atmospheric temperature sounding, ozone
	SAR		Search and Rescue
	SBUV ^(14,15)	11	Ozone
	SEM		Space Environment Monitor
	SSU ⁽¹⁴⁾	147	Stratospheric temperature sounding
(12): NOAA-12 (on standby) (14): NOAA-14 (operational) (15): NOAA-15 (operational)			
DMSP (-13 & -14)	OLS	0.55 (day) 2.7 (night)	Surface, clouds
	SSB		Solar, space environment data
	SSI _{ES}		Solar data
	SSJ		Solar data
	SSM		Geophysical data
	SSM/I	13x15 43x69	Surface, clouds, precipitation
	SSM/T	174	Atmospheric temperature, moisture sounding
The COMET Program	SSM/T2	48	Atmospheric moisture, precipitation, surface

SSMI

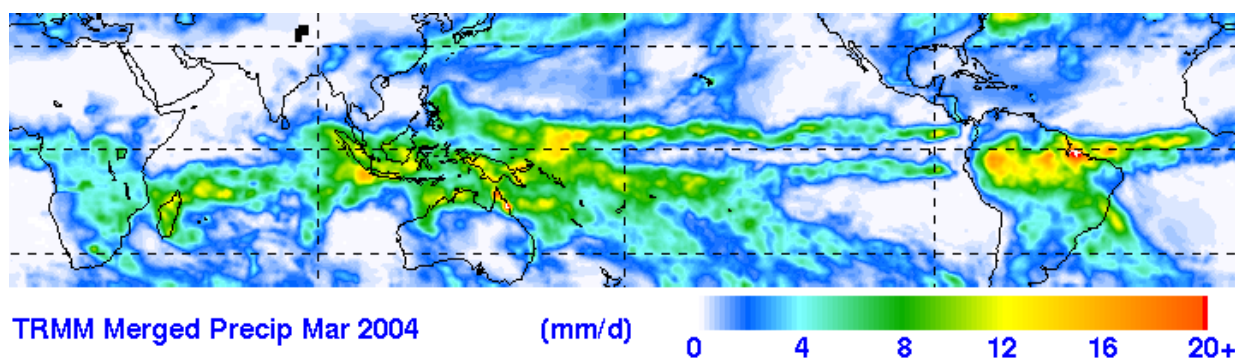

ERS scatterometer: Άνεμος επιφανείας

GOES infrared

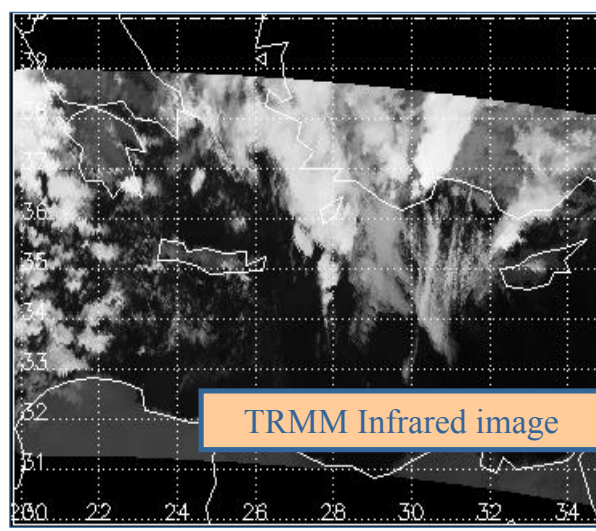
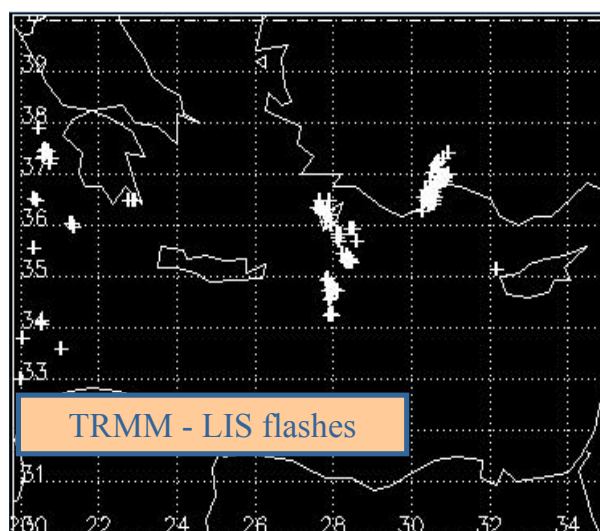

TRMM – Tropical Rainfall Measurement Mission

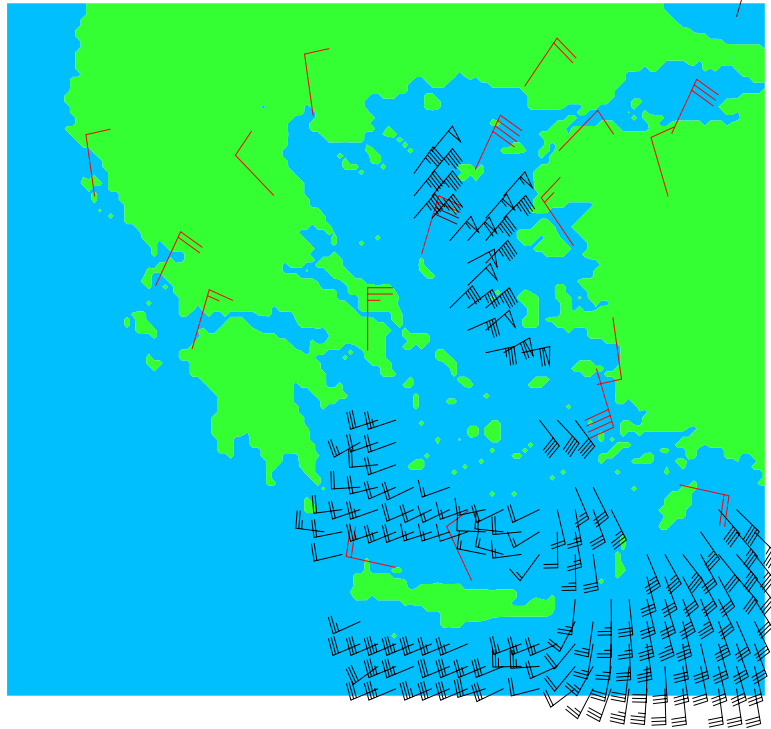
Η εκτίμηση της βροχής βασίζεται σε μετρήσεις του TRMM Microwave Imager, δεδομένα από γεωστάσιμους δορυφόρους στο υπέρυθρο (IR), και δεδομένα βροχομέτρων.

TRMM ► 1807 UTC on 5 December 2002 – Antalya Storm

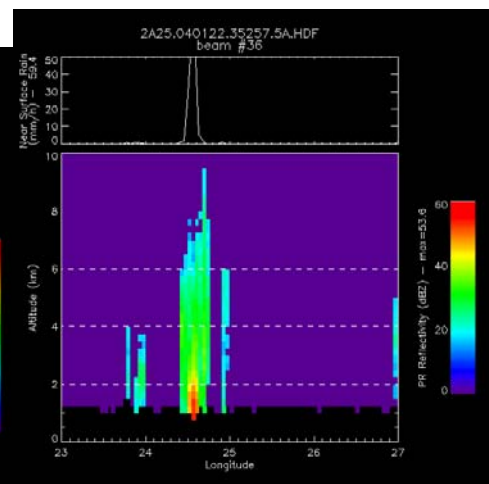
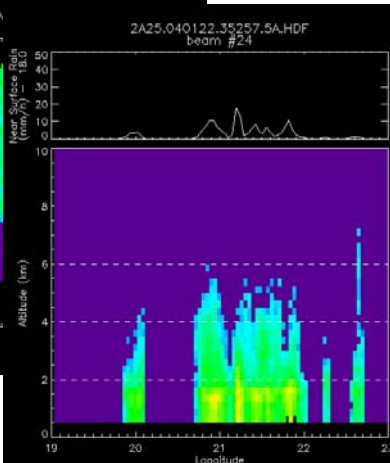
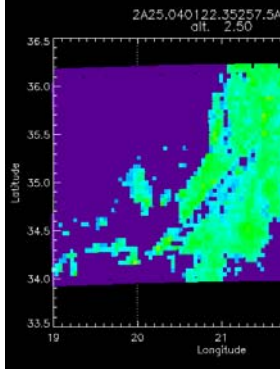
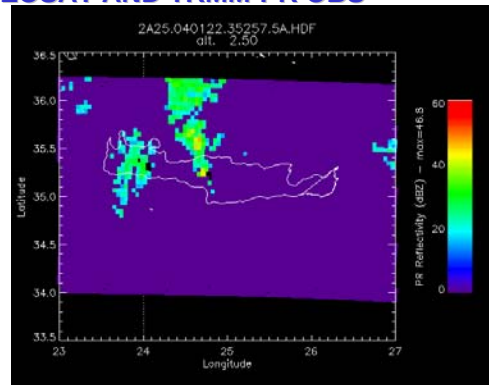
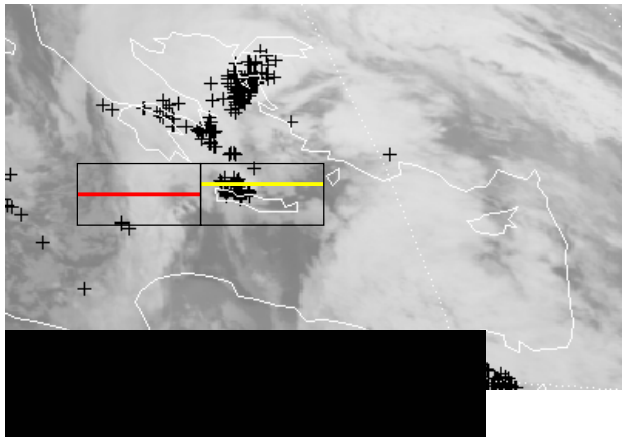

22 JANUARY 2004: 0300 UTC

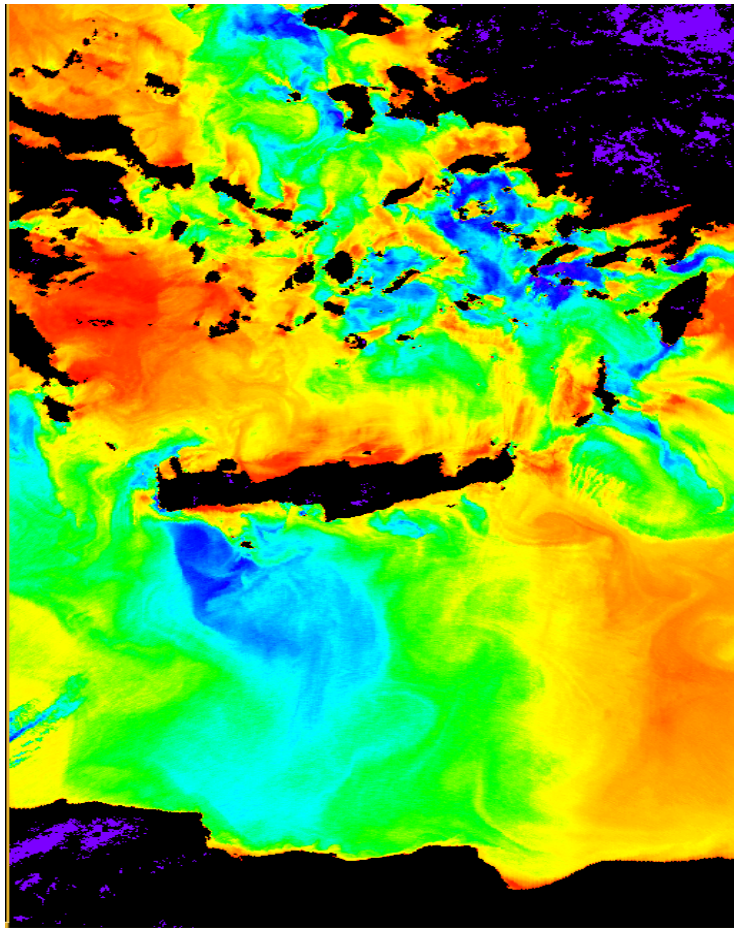
SYNOP + QUIKSCAT OBS

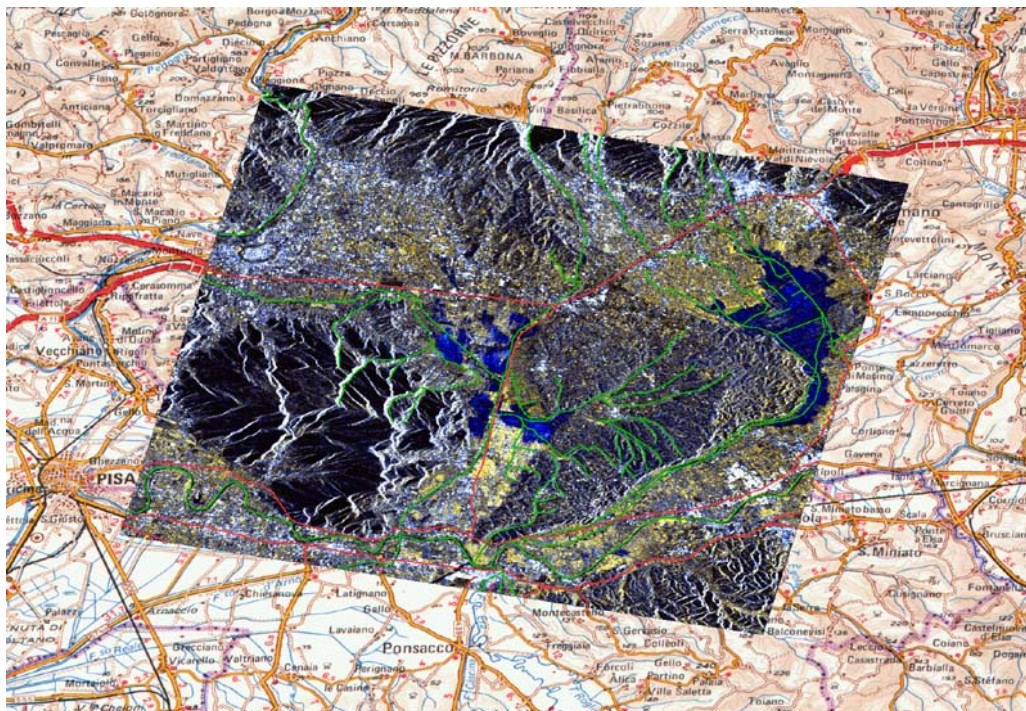
22 JANUARY 2004: 0100 UTC: LIGHTNING, METEOSAT AND TRMM-PR OBS

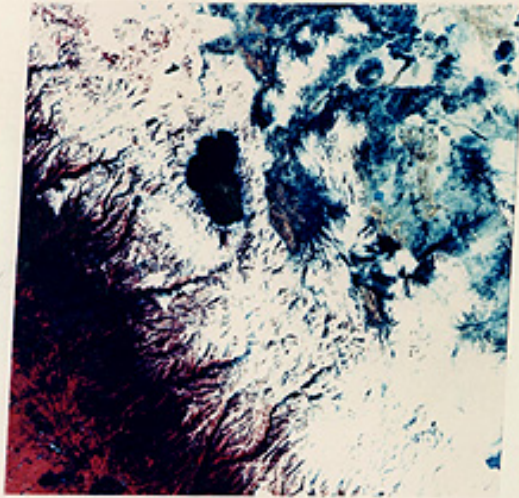
ATSR-2 (ERS-2) εικόνα της θερμοκρασίας της θάλασσας στις 9 Ιουλίου 1996 (9:10 utc). Η θερμοκρασία κυμαίνεται από 21 C (μπλέ) ως 26C (κόκκινο).

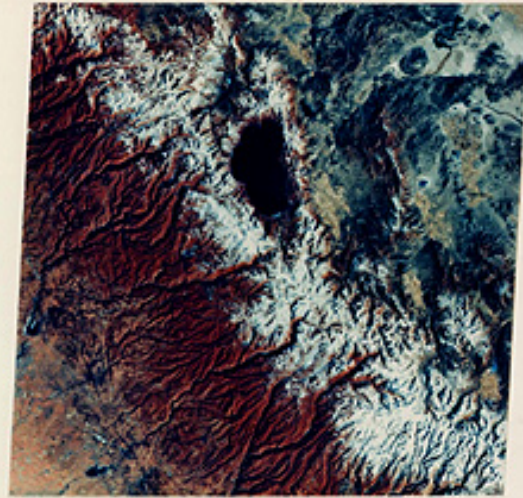
Synthetic Aperture Radar από τον ERS-2. Πλημμύρα στην Τοσκάνη Νοέμβριος 1992.

Snowcover differences between a near normal runoff season (1975) and a drought year (1977) in the Sierra Nevada Mountains near Lake Tahoe, California as observed by LANDSAT.

25 February 1975
Average Snowline Elevation = 4500 ft.

14 February 1977
Average Snowline Elevation = 6500 ft.

© ESA 2000 - Processed by Earth Watching Team

LANDSAT εικόνα στις 9 Ιουλίου 2000. Πυρκαϊά στην Σάμο.